

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

iKAP II
Inovace ve
vzdělávání

česká asociace **streetwork.cz**

Case management ve spolupráci se školou

Téma: Prevence předčasných
odchodů ze vzdělávání

Tato metodika vznikla z projektu iKAP II – Inovace ve vzdělávání, reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0021106, který byl spolufinancován Evropskou unií. Tento dokument je licencován pod licencí Creative Commons 4.0., BY-SA (Uveďte původ – Zachovejte licenci.). Autorem je kolektiv autorů České asociace streetwork, z. s. Licenční podmínky jsou uvedeny [zde](#).

Autorky a autoři metodiky si uvědomují zásadní význam jazyka na utváření reality. Z důvodu zachování lepší čtivosti a srozumitelnosti tato metodika nevyužívá genderově korektní jazyk, ale generické maskulinum. Tam, kde v textu označujeme profese a role mužským rodem (např. student, pedagog, pracovník...), máme na mysli i ženy (a případně další genderové identity) příslušící k těmto profesím a rolím.

Obsah

Úvod	5	Úvodní schůzka	28
O projektu	7	Uzavřená Smlouva	31
Realizační tým	8	Odmítnutí podepsání Smlouvy	32
Cíle a cílová skupina	9	Začátek case managementu	33
Principy našeho přístupu	11	Cesta se studentem	35
Náš slovník pojmů	13	Vytipování studenta školou	36
Cesta do školy	14	Domluva schůzky	39
Mapování lokality	15	Je domluvena	39
Formulace nabídky	17	Není domluvena	39
E-mail školnímu poradenskému pracovišti	19	Zpět ke škole	40
Škola reaguje	22	Odmítnutá spolupráce	41
Škola nereaguje	23	První setkání	41
Zájem	24	Předání informací	45
Jiná zakázka	25	Případová práce	46
Služba umí zajistit	25	Multidisciplinární podpora	49
Služba neumí zajistit	26	Zhodnocení spolupráce	53
Nezájem	27	Potřeby naplňovány	53

Nové potřeby	54
Potřeby nenaplněné	54
Ukončení spolupráce	55
Kontakt se školou během cesty se studentem	57
Kontakt s rodičem během cesty se studentem	58
Probíhá	58
Neprobíhá	60
Zpětná vazba	61
Cesta se školou	62
Průběžná evaluace	63
Rozvoj školy	65
Síť podpory pro školu	66
Platforma	68

Závěr	72
Databáze služeb – odkazy	74
Literatura pro inspiraci	75
Seznam zkratk	78
Přílohy	79
Dohoda o vzájemné spolupráci	80
Informovaný souhlas žáků*yň/zákonných zástupců	81
Souhlas se zpracováním osobních údajů	82
Kolo spolupráce	83
Kolo života – oblasti	84
Kolo života – prázdné	85

Úvod

Metodika Case management ve spolupráci se školou, včetně doprovodné infografiky, vznikla v rámci projektu iKAP II – Inovace ve vzdělávání, jehož byla Česká asociace streetwork partnerem.

Jedná se o dokument mapující aktivity, jež byly pod hlavičkou projektu pilotně ověřovány v průběhu spolupráce se **základními a středními školami na území hl. města Prahy**. Metodika je založena na konkrétní zkušenosti realizačního týmu a popisuje **praxi case managementu a multidisciplinární práce se školou** v rámci projektu. Text si neklade za cíl popisovat obecné postupy v rámci case managementu, případových konferencí, multidisciplinární spolupráce apod., k tomuto účelu je zpracována kapitola **Literatura pro inspiraci**, kde si případní zájemci mohou najít dostatek informací.

Metodika i infografika kopírují průběh projektu, včetně popisu specifických situací, se kterými jsme se během pilotáže setkali. Nejprve jsou zaměřeny na **proces navazování spolupráce se školami** (s názvem **Cesta do školy**), následuje popis **mapování potřeb studenta, samotný case management a multidisciplinární spolupráce** (s názvem **Cesta se studentem**) a třetí část je věnována **komunikaci se školou v průběhu spolupráce** (s názvem **Cesta se školou**). Metodika popisuje, jak prakticky realizovat case management pro děti a dospívající ve spolupráci se školou, včetně odkazů na pomáhající síť jednotlivých aktérů, kteří jsou důležitými partnery při pomoci dětem, dospívajícím a jejich rodinám. Infografika pak znázorňuje celý proces podpory (tj. stručný obsah metodiky).

Metodika obsahuje **čtyři druhy praktických ukázek**, které jsou barevně odlišeny.

Příklad z praxe

Modrý rámeček obsahuje příklady z praxe projektu, které přibližují popis teoretických částí.

Příklad z praxe – příběh studenta

V zeleném rámečku je zobrazena kazuistika, která je rozdělena do jednotlivých fází spolupráce v Cestě se studentem. V rámci ochrany zapojených studentů byly veškeré faktické informace pozměněny.

6

Doporučení aneb na co si dát pozor!

Růžový rámeček zdůrazňuje problematický moment ve spolupráci a dává čtenáři možná doporučení.

Řekli o spolupráci

Světle oranžový rámeček obsahuje přímé citace zapojených pedagogů z evaluační fáze projektu. Předkládáme je bez jakéhokoliv zásahu do textu.

Dokument je určen všem aktérům, kteří vstupují do řešení obtížných situací dětí a dospívajících, nejen v procesu vzdělávání, ale i pro sociální pracovníky, sociální pedagogy, pracovníky OSPOD, pedagogy či další členy týmů ve školách, týmy NZDM a dalším.

O projektu

Projekt *iKAP II – Inovace ve vzdělávání* sdružoval 24 hlavních partnerů, jejichž aktivity byly realizovány pod záštitou Pražského inovačního institutu. Byly mezi nimi neziskové organizace i akademické a vzdělávací instituce – jedním z partnerů byla také **Česká asociace streetwork, z. s.** (ČAS). Všechny projektové aktivity byly **realizovány na území hlavního města Prahy**.

Česká asociace streetwork, z. s. se od 1. října 2021 pod hlavičkou projektu (v rámci klíčové aktivity 2 – Rovné příležitosti ve vzdělávání, která si kladla za hlavní cíl bezpečnou školu pro všechny) věnovala tématu **prevence předčasných odchodů mladých lidí ze vzdělávání**.

Předčasný odchod vnímáme jako důsledek obtížné situace konkrétního studenta a realizační tým se v rámci projektu zaměřil na řešení příčin. Příčiny, které ve svém důsledku mohou vyústit k předčasnému odchodu ze vzdělávacího procesu, mohou být velmi různorodé. Se studenty jsme řešili duševní obtíže, různé krizové situace v rodině – např. špatné podmínky, ve kterých rodina žije, negativní postoj rodičů ke vzdělávání, případně tlak na děti ze strany rodičů, látkové i nelátkové závislosti, nespokojenost s výběrem školy nebo studijního oboru, negativní vliv vrstevníků mimo školu, neuspokojivé vztahy ve škole, potíže se zvládnutím učební látky či nároků školy a další.

Řekli o spolupráci

„Naše škola využívala služeb organizace Streetwork – zapojení 5 studentů, kteří se individuálně scházeli s pracovníky Streetworku (Radek Skřivan, Tereza Baudišová) a formou case managementu řešili problémy týkající se: zájmu o studovaný obor, prospěchu, způsobů učení, psychických problémů, rodinného zázemí, výběru následného studia, kariérního poradenství, studenti využili následnou péči specialistů (psycholog, psychiatr apod.). Na škole byly distribuovány propagační materiály této organizace. Hlavní cíl – předcházení předčasným odchodům ze vzdělávání – byl splněn.“

Realizační tým projektu pilotně ověřoval **multidisciplinární práci** na vybraných školách, kde poskytoval **individuální podporu studentům**. Projekt měl prokázat, že právě koordinace a spolupráce jednotlivých složek zapojených do řešení obtíží nebo naplnění potřeb studenta, je efektivnější než separované a nedostatečně koordinované řešení.

V rámci projektu rovněž vznikla **Platforma k tématu prevence předčasných odchodů ze vzdělávání** (dále pouze *Platforma*). Setkání byla určena zástupcům základních a středních škol, zástupcům sociálních služeb a dalších profesí, které společně s námi vstupovali do řešení předčasných odchodů mladých lidí ze vzdělávání.

V průběhu realizace projektových aktivit (1. 10. 2021–30. 11. 2023) byla navázána spolupráce se 22 školami, v rámci kterých jsme přímou spoluprací navázali s 67 mladými lidmi a do úvodní komunikace či zprostředkovaného kontaktu jsme vstoupili s 87 dospívajícími (s některými nebyla spolupráce uzavřena/kontraktována – někteří spolupráci odmítli, některým jsme rovnou zprostředkovali pomoc a navázání na organizace v síti).¹ V průběhu realizace jsme také poskytovali konzultace školám k příběhu studenta, se kterým nezačala probíhat přímá komunikace.

Realizační tým

Realizační tým projektu byl tvořen odbornými konzultanty (case managery), odbornou garantkou a koordinátorkou cílové skupiny. Case manageři byli svým vzděláním sociální pracovníci nebo sociální pedagogové profesně ukotveni v sociálních službách, se zkušeností s prací v NZDM. Realizačnímu týmu byla poskytována podpora ve formě intervizí, týmových a individuálních supervizí. Celkový součet úvazků realizačního týmu projektu odpovídal výši úvazků v průměrné registrované sociální službě zaměřující se na děti a mládež (včetně vedoucí pozice, metodického vedení atd.).

¹ Uvedená data jsou platná k 30. 10. 2023

Cíle a cílová skupina

Projektové aktivity byly primárně zacíleny na dvě cílové skupiny: **zapojení studenti a pedagogové**. Sekundárně měly aktivity dopad i na další cílové skupiny: rodiny zapojených studentů, ostatní studenti a pedagogové na zapojených školách, aktéři pomoci (sociální, zdravotní a pedagogické služby).

Hlavním cílem projektu bylo vytvoření dobře nastaveného systému podpory a pomoci, který by umožnil studentům zvládat studium na školách, které je baví a ze kterých neočekávaně neodcházejí. Cíle bylo dosahováno prostřednictvím doprovázení studentů v průběhu řešení příčin, které by mohly vést k nekontrolovanému ukončení studia či nesprávné volbě studia budoucího. Pokud docházelo k odchodu, jednalo se o promyšlený a naplánovaný krok v rámci procesu změny.

Aktivity projektu pak vedly k tomu, že školy a aktéři jsou schopni využívat vyzkoušených nástrojů i bez realizačního týmu na základě přenosu dobré praxe a vědí, na koho a jak se v budoucnu obracet.

Řekli o spolupráci

„Studenti naší školy byli odborně ošetřeni, Streetwork zajistil výbornou komunikaci s rodiči a řešil situace, ke kterým škola nemá kompetence. Toto je pro nás velký přínos. Ve škole proběhla úvodní a závěrečná hodnotící schůzka, kde jsme se jako škola mohli vyjádřit k jejich činnosti. Škola byla také průběžně seznamována s výsledky práce se studenty e-mailovou korespondencí. Třídní učitel získal nové poznatky o zapojených studentech a jejich dalším směřování.“

Na cílovou skupinu **studenti** (žáci předposledních a posledních ročníků základních škol a studenti všech ročníků středních škol) byla primárně zaměřena aktivita **individuální podpora pomocí nástroje case managementu** a následné **multidisciplinární podpory**.

Cíle vůči studentům byly:

- Zajištění úspěchu studentů v životě tím, že jim umožníme, aby oni sami byli hybatelé svých změn a nebáli se si o ně říkat.
- Snížení prahu poskytované pomoci (podpory), přivedení pomoci a podpory v místě a čase, který studenti potřebují.
- Studenti budou mít možnost ve své situaci postupovat komplexně. Nebudou řešit odděleně na mnoha místech a s mnoha lidmi své problémy či těžkosti.
- Studenti vědí, kde najít podporu a pomoc.

Na cílovou skupinu **pedagogové** (učitelé, třídní učitelé, výchovní poradci, metodici prevence, školní psychologové, speciální a sociální pedagogové) byla primárně zaměřena aktivita **multidisciplinární spolupráce** a **Platforma** pro řešení problematiky předčasných odchodů.

Cíle vůči pedagogům byly:

- Posílení kompetencí pedagogů prostřednictvím sdílení dobré praxe, funkčního síťování a prohlubování znalostí ve specifických tématech souvisejících s náročnými životními situacemi studentů.
- Nabízení prostoru pro sdílení obav, kde je i chyba brána jako prostor pro učení.
- Zvýšení podpory pro pedagogy, zviditelněním multidisciplinární spolupráce a propojením se službami, které budou tento způsob práce společně realizovat.
- Pedagogům přijde síť užitečná a dokáží ji použít i bez case managerů.
- Pedagogové ví, že sociální služby (např. NZDM) nejsou jenom na straně dětí a mladých, ale jsou otevřeny spolupráci.

Principy našeho přístupu

Realizační tým svým přístupem reagoval na aktuální potřeby dětí a mladých lidí. Tyto potřeby byly definovány jako tzv. náročný moment, na který jsme reagovali. V průběhu projektu se náš přístup formoval. Oproti „striktnímu“ case managementu se postupně ukazovalo, že studenti potřebují nejen case managera, ale také dobrého kontaktního pracovníka², který je pro ně dobrým průvodcem. Následující tabulka uvádí principy, které byly součástí „našeho“ case managementu.

Náročné momenty	Principy – naše reakce
Mladí lidé mají často obavu, že nejsou vyslyšeni, nemohou smysluplně participovat na dění okolo nich. Mladí lidé potřebují důvěřovat tomu, s kým spolupracují.	PARTNERSTVÍ – reakce na potřeby a přání mladého člověka, určování cílů spolu s ním. Sběr a pojmenování zakázek dalších aktérů ze sítě.
Mladí lidé si neumí říct o pomoc či neví jak.	PRŮVODCOVSTVÍ – spolupráce s mladým člověkem, doprovázení v procesu podpory, koordinace jednotlivých intervencí a článků v síti pomoci.
Mladí lidé se obtížně vyznají v nabídce pomoci, která je široká a roztráštěná.	INFORMACE – popis a vysvětlení systému práce jednotlivých aktérů, předávání kontaktů, ověřování možností pomoci.
Mladí lidé potřebují pomoc, která je jim snadno a rychle dostupná.	MOBILITA (TERÉNNÍ PRÁCE) – navázání spolupráce v rámci prostředí (škola, bydliště, on-line) mladého člověka – snížení prahu dostupnosti.

² Kontaktní práce dle Klímy (2004) je termín popisující komplex nízkoprahově organizovaných psychosociálních služeb, jejichž cílem je vytvářet podmínky pro navázání kontaktu – vztahu a konkrétní práci s jednotlivci (či jejich skupinami), kteří se vyhýbají či nevyhledávají standardní institucionální pomoc a u nichž je důvodný předpoklad potřebnosti a účelnosti pomoci. Jedná se o aktivní pohyb ve fenomenálním poli uživatele, vědomý a uživatelem vnímaný monitoring, vytváření, ovlivňování a udržování kontaktních rámců nebo kontextů.

Zdlouhavé zahájení spolupráce nenapomáhá motivaci mladých lidí řešit svou situaci.	RYCHLOST A FLEXIBILITA – rychlá, byť menší intervence se počítá. Jít mladému člověku naproti.
Mladí lidé jsou generací, pro kterou je přirozené pohybovat se a komunikovat v on-line prostoru.	PRÁCE ON-LINE – využívání výhod (rychlost, flexibilita...) komunikace a práce v on-line prostředí. S uvědoměním si, že osobní rozhovor a kontakt je nenahraditelnou součástí intervence a navázání důvěry s mladým člověkem.
Mladí lidé často „hrají mrtvého brouka“ (v současné době používané slovo ghosting) a používají pasivní styl komunikace.	AKTIVNÍ KONTAKT – snaha o udržení kontaktu, i když mladý člověk zrovna neodpovídá. Mlčení nemusí znamenat automatický nezájem či odmítnutí.
V jeden moment může být na mladého člověka, dospívajícího (rodinu) mnoho požadavků, ve kterých se ztrácí, a v důsledku toho rezignuje.	PRIORITIZACE – stanovení reálných cílů s ohledem na potřeby, postupné zapojení aktérů sítě, kontinuální vyhodnocování a redefinice dle vývoje situace.
Témata, která mladí lidé řeší, se nedají snadno generalizovat, často jde o kumulaci více náročných tematických momentů nebo jevů.	MULTIDISCIPLINARITA – propojení již studentem využívaných služeb, síťování odborníků z různých oborů, přizvaných (najednou či průběžně) k jednotlivým potřebám dospívajícího.
Mladí lidé potřebují individuální přístup, na který ve školách často nezbyvá kapacita nebo selhaly mechanismy, které sama škola má.	SPOLUPRÁCE – navázání spolupráce školy s externisty, kteří se mohou věnovat potřebám mladého člověka individuálně.

Příklad z praxe – zpráva od studentky

„Nejlepší byla ta otevřenost, s nikým jsem nezažila tak otevřený vztah. Potřebuju nějaký tlak od někoho, abych dělala věci, to mi hodně vyhovovalo. Pomohlo mi povídání a taky jsem už několikrát řekla někomu NE, jak jsi mi říkala, že je to nutné.“

Náš slovník pojmů

Níže jsou uvedeny pojmy a význam jejich použití v dalším textu níže. **Seznam zkratk** a **Literatura pro inspiraci** jsou v závěrečných kapitolách.

- **Case management (CM)** – jedna z metod sociální práce, kdy case management nabízí člověku (v našem případě studentovi) s mnohonásobnými potřebami, komplexní mapování těchto potřeb, plánování podpory a pomoci z různých zdrojů, zprostředkování a koordinaci této podpory a pomoci a také monitorování a pravidelné vyhodnocování toho, jak podpora a pomoc z různých zdrojů funguje (**Tudytam, Case management na obcích, 2020**).
- **Multidisciplinární práce (tým) (MDT)** – způsob práce, který nabízí studentům při řešení jejich obtížných situací využít zapojení aktérů z různých oborů tak, aby mohlo dojít k využití podpory a pomoci z více zdrojů.
- **Případové setkání** – setkání aktérů, které je svoláno např. v případě, kdy student již nějakou sítí podpory využívá, ale aktéři spolu dosud nebyli v kontaktu, nespolupracovali spolu na

jedné definované zakázce nebo se až průběhu spolupráce utvoří síť podpory, kterou je k jednomu stolu nutné seztvat.

- **Pracovník** – pracovník realizující case management. V rámci týmu měl roli odborného konzultanta, který zapojeným studentům poskytoval individuální podporu.
- **Student** – žáci v rámci základních škol, studenti středních škol.
- **Škola** – základní školy a střední školy (gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště a odborná učiliště).
- **Rodič** – nejen rodiče samotní, ale obecně osoby pečující či blízké osoby studenta, kteří s námi vstupují do spolupráce.
- **Aktér** – kdokoliv, kdo se v procesu spolupráce zapojí do sítě podpory (odborník zastupující služby, volnočasové aktivity, sousedé, škola...).
- **Pedagog** – za pedagoga označujeme jak učitele, tak metodiky prevence, výchovné poradce, školní psychology, sociální nebo speciální pedagogy ve škole.
- **Školní poradenské pracoviště (ŠPP)** – vždy jsou členy výchovný poradce, metodik prevence. Na některých školách pak školní psycholog, sociální pedagog či speciální pedagog.

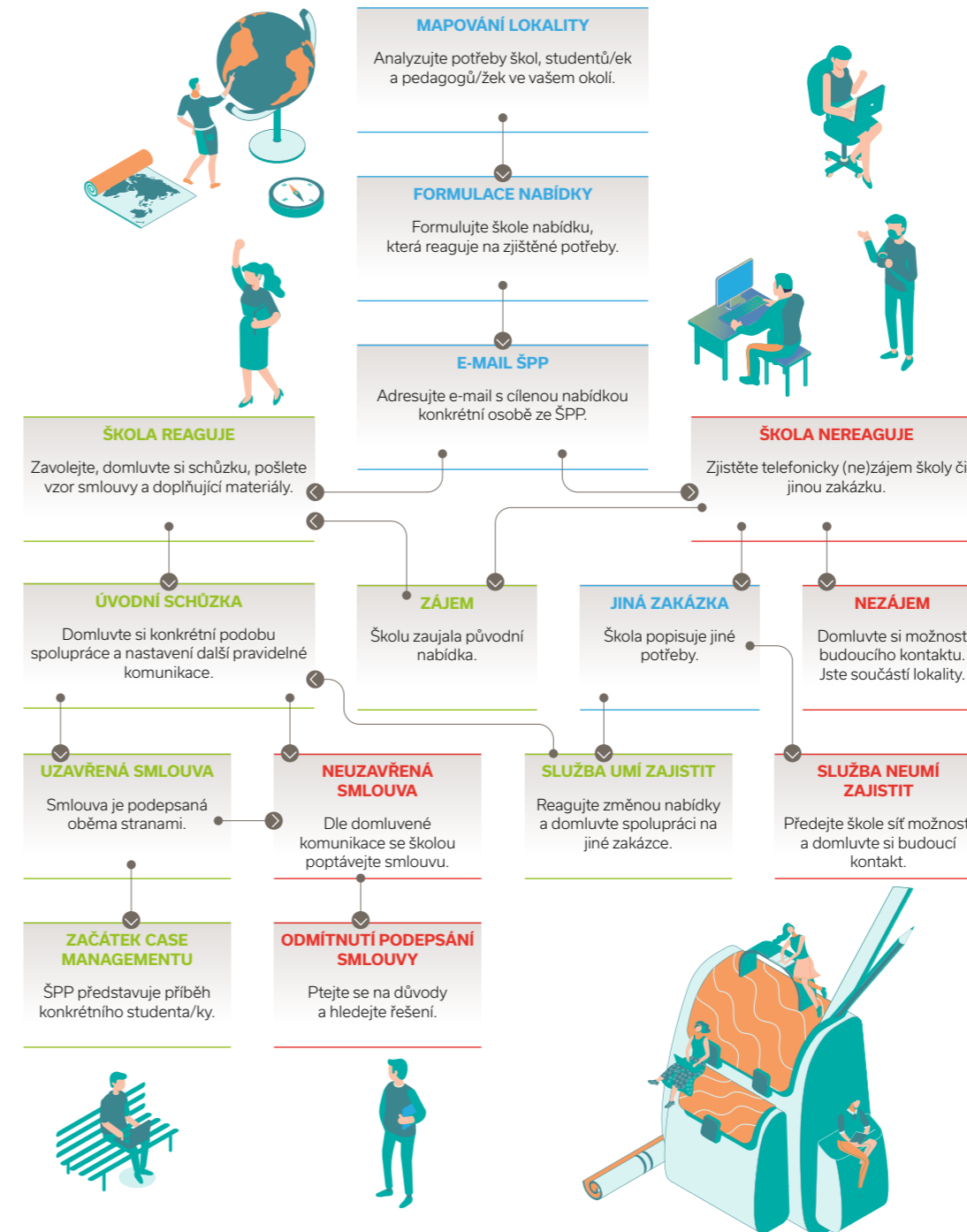
Cesta do školy

pdf dokument ↘

Case management pro děti a dospívající ve spolupráci se školou

česká asociace **streetwork.cz**

cesta do školy

Nadpis Cesta do školy může implikovat, že škola potřebuje speciální postup, jak ji zaangažovat pro spolupráci v rámci case managementu. Je tomu tak. Nechceme ale říci, že u všech škol je třeba vyvíjet značné úsilí, dlouze čekat na odpovědi či někoho ke spolupráci přemlouvat. **Chceme tím říci, že ve škole chybí určená osoba, pozice, která by byla primárně case managerovi partnerem** a vyhledala, zahajovala a zajišťovala spolupráci v rámci případu. Někdy cestu do školy zprostředkuje třídní učitel, někdy výchovný poradce, jindy ředitel školy. Bylo by efektivní, kdyby byla jedna pracovní pozice, ze zkušenosti zatím vyplývá, že jde spíše o osobní nastavení a angažovanost spolupracující osoby. **Z hlediska odbornosti bychom uvítali, pokud by součástí školského poradenského pracoviště byl sociální pedagog**, tato odbornost by nejlépe odpovídala řešeným případům.

Z rozhovorů se sociálními pracovníky různých sociálních služeb vyplynulo, že vnímají cestu do školy jako něco, co se jim nedaří, je to pro ně těžké, z různých důvodů se to nepovede, ale přitom o spolupráci se školou stojí. Proto jsme se rozhodli v této metodice popsat cestu, kterou jsme při navazování spolupráce ušli. **Úspěšnost navázání spolupráce (zájem škol) nás velmi překvapila.**

Mapování lokality

Před formulací nabídky a samotným oslovováním škol je vhodné **provést analýzu potřeb**. Tvorba nabídky, o kterou nebude mít nikdo zájem či ji nabízí mnoho dalších organizací v lokalitě, by byla zbytečná. Je důležité vědět, **na čí a jaké potřeby nabídka reaguje**. Tento proces stanoví i cíle činnosti, které budou průběžně a na závěr evaluovány. Snažit se zavádět inovativní přístup pouze proto, že „to říkali na konferenci, semináři“, nebude vhodná strategie. Každá lokalita je specifická a nabídka má reagovat na konkrétní zjištěné potřeby. Není však hned nutné myslet na realizaci složitého výzkumu. Analýzy bývají zpracovány různými institucemi (ministerstvo, kraj, MČ, OSPOD, PMS, škola, policie, Agentura pro sociální začleňování...).

Téma našeho projektu (prevence předčasných odchodů ze vzdělávání) bylo definováno **Krajským akčním plánem vzdělávání** a jeho implementací do praxe.

Úkolem pro realizační tým pak bylo vytvoření konkrétní nabídky spolupráce se samotnými školami a jednotlivými studenty. Zvoleným nástrojem byl výše **zmíněný case management a multidisciplinární spolupráce**, jejíž součástí bylo i setkávání *Platformy* k danému tématu.

Řekli o spolupráci

„Projekt vyplňuje ‚díru‘ v oblasti vzdělávání. Poskytuje skutečnou, nikoliv pouze teoretickou mnohostrannou podporu dětem, které ve škole selhávají a jsou ohroženy dlouhodobým školním neúspěchem. Oceňujeme osobní angažovanost všech zaměstnanců organizace Streetwork, s nimiž jsme v průběhu těchto dvou let spolupracovali. Byli pro nás podporou v okamžiku, kdy dítě selhávalo natolik, že bylo třeba výrazně multidisciplinárního přístupu k řešení problému, na což škola již nemá ani personální kapacity, ani kompetence.“

16 Složitost oslovení školy s nabídkou výrazně ovlivňuje, zda máme ve škole osobní či profesní vazbu (známe tzv. gatekeepera). V rámci projektu jsme s prvními školami začali spolupracovat právě díky osobním vazbám či zkušenostem, které nám pomohly zprostředkovat úvodní schůzku se školním poradenským pracovištěm a vedením školy. V další fázi projektu jsme si již vytvořili seznam škol, kde jsme cíleně volili různé typy škol: ZŠ, OU, SOU, SOŠ či gymnázia. Ve třetí fázi nás některé školy oslovovaly aktivně samy, především na základě prezentace naší činnosti na setkání (např. v pedagogicko-psychologické poradně, *Platformě...*) či na doporučení od již zapojených škol.

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- Proveďte analýzu potřeb škol, studentů a pedagogů ve vašem okolí.
- Cíle popisujte vždy jako reakci na potřebu školy, pedagogů, studentů.
- Pro začátek nevolte cestu největšího odporu a nesnažte se do spolupráce přizvat ty, kteří jsou apriori proti. Jednak proto, abyste neplýtvali energií, a pak proto, že právě spolupráce s motivovanými a těmi, co chtějí, vás může posunout k dobré praxi a může sloužit jako argument pro skupiny, které nechtějí.

Formulace nabídky

17

Vyjednávání se školami je náročnou fází spolupráce, proto jsme definici a formulaci naší činnosti a nabídky pro školu věnovali čas ve společných diskuzích. V rámci projektu byla nabídka formulována do **úvodního e-mailu a jednoduchého letáku**,³ kde byl podrobněji popsán princip (spolu)práce.

Řekli o spolupráci

„Individuální podpora a práce multidisciplinárního týmu s konkrétními žáky, realizované v rámci projektu, byly pro nás naprostou novinkou. Velmi intenzivní komunikace a spolupráce s jednotlivými členy týmu byla přínosná zejména pro vybrané žáky, ale i pro oslovené pedagogy. Znalost kompletní situace konkrétního žáka, jeho rodinné zázemí, finanční situace apod. velmi pomohla při řešení některých problémů ve škole a také při plánování dalšího postupu ve vzdělávání žáka. Oceňujeme zejména rychlost a systematickosti práce multidisciplinárního týmu a zájem o dění ve školách.“

³ https://www.streetwork.cz/uploads/files/attachments/6582a4c64fb08_iKAP_jednoduchy_letak.pdf (30. 11. 2023)

Přinesli jsme **nabídku konkrétních aktivit:**

- individuální podpory pro studenty,
- multidisciplinární spolupráce,
- *Platforma*.

Základem individuální podpory (case managementu) byly tyto prvky:

- analýza potřeb studenta,
- přizvání aktérů do spolupráce k jednotlivým případům dle analyzovaných potřeb studentů (nešlo o stálý multidisciplinární tým),
- koordinační činnost, aby poskytovaná podpora tvořila celek na míru konkrétnímu studentovi,
- provázení a informování studenta procesem pomoci.

Do školy jsme přicházeli s:

- Důrazem na **odbornost a lidskou kapacitu pracovat s různorodými a náročnými tématy** (duševní obtíže, genderová identita, rodinné obtíže, návykové látky, poruchy příjmu potravy...), se kterými se studenti potýkají.
- Vědomím, že **každá škola má jinou filozofii, atmosféru a vedení**. Hledali jsme společné průsečíky.
- **Zaměřením na střední školy, které mají méně možností navázání na podpůrnou síť** (např. ohledně primární prevence) či možností intervence např. ze strany OSPOD (docházka v rámci SŠ již není povinná).
- **Inovací ve spojení různých principů** – které reagovaly na potřeby studentů.
- Vědomím, že individuální podpora studentů má sekundární prospěch pro pedagogy v podobě:
 - snížení **zátěže školy** při práci se studenty, kteří se potýkají s obtížemi,
 - podpory pro pedagogický personál, aby měl více prostoru se soustředit na svou práci tím, že **existují služby, které jsou připravené pomoci studentům ve specifických momentech**, kdy přímo ve škole dochází kapacita nebo nástroje pomoci,

- vytvoření prostoru pro **hledání společných řešení**,
- **společného určování podoby spolupráce** – testovali jsme společně se školou, nebyli jsme implementátory jednoznačné podoby.

Řekli o spolupráci

„Moc děkuju, že jste tu ty dva roky byli se mnou. Jinak bych to asi nedala, zhroutila se. Krásně jste se o mě starali.“

Během navazování spolupráce se školami a prezentací projektu nám pedagogové pokládali podobné otázky, proto jsme odpovědi na ně zapracovali do nabídky a zveřejnili je jako **často kladené otázky (FAQ)**.⁴

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- Snažte se školám ukázat, že vaše nabídka je unikátní a užitečná pro studenty, ale i pro školy samotné.
- Primárně naslouchejte. Za odborníky považujte ty, kteří sedí naproti vám. Tím se otevírá prostor pro důvěru a spolupráci.

E-mail školnímu poradenskému pracovišti

Nabídka projektu **nebyla rozesílána plošně**. Školy byly osloveny v jednotlivých etapách, které primárně určovala kapacita pracovníků. Jak bylo zmíněno výše, vstup do prvních škol pomohly zprostředkovat osobní kontakty či zkušenost členů realizačního týmu. Na počátku

⁴ www.streetwork.cz/uploads/files/attachments/6582a5159f890_iKAP_FAQ.pdf (31. 8. 2023)

projektu byla pak nabídka zasílána řediteli školy. To se však ukázalo jako chybná cesta, vzhledem k zahlcenosti ředitelů, kteří v době, kdy projekt začínal, řešili dozvuky covidu, na který navázala vlna studentů z válkou zasažené Ukrajiny. V průběhu projektu byl tento proces změněn a e-mailová nabídka cílila takřka vždy ke konkrétní osobě ŠPP. Nejčastěji byl touto osobou výchovný poradce či metodik prevence. Vedení školy pak bylo přizváno k úvodní schůzce nebo mu byly informace tlumočeny.

Příklad z praxe – Úvodní e-mail

Vážený/á pane/í...,

rádi bychom Vaší škole nabídli bezplatnou pomoc pro studenty*ky, kteří jsou ohroženi předčasným odchodem ze vzdělávání nebo rizikovými jevy, které by k němu mohly vést, a to v rámci spolupráce při **implementaci Krajského akčního plánu hlavního města Prahy (iKAPII – Inovace ve vzdělávání)**. Náš konzultant*ka (case manager*ka) se zaměří **na individuální podporu vybraných studentů*ek** prostřednictvím spolupráce s multidisciplinárním týmem. Zapojení více profesí do situace dětí a mladých přináší možnost řešit situaci jako celek a je příležitostí k dlouhodobé a udržitelné změně.

Co získá škola?

- volnou personální kapacitu konzultanta*ky, který poskytne individuální podporu vybraným studentům*kám,
- aktivní síť spolupracujících odborníků z řad institucí, neziskových organizací, sociálních služeb a dalších,
- koordinaci zainteresovaných stran (student*ka, rodina, škola, neziskové organizace, sociální služby a další).

Komu je podpora určena?

- Pro žáky*ně základních škol (8. a 9. třída) a všech ročníků středních škol, kterým z nějakého důvodu hrozí předčasný odchod ze vzdělávání, například protože:
- nejsou motivovaní pokračovat ve vzdělávání,

- nemají dostatečnou podporu ke studiu v rodině,
- jejich duševní obtíže jim brání ve studiu,
- mají potíže ve třídním kolektivu,
- rádi by změnili školu či její zaměření,
- zanedbávají školní přípravu a docházku,
- apod.

Co získá student*ka (rodina)?

Individuální podpora může zahrnovat konzultace odborníků*ic z různých oblastí: sociální práce, OSPOD, speciální pedagogika, rodinná poradna, psychologie, psychoterapie, policie apod. Jsme také schopni zajistit další návazné služby či aktivity např. volný čas, doučování, rodinná terapie apod.

Co bychom potřebovali od Vás?

- otevřené dveře ke spolupráci,
- zprostředkování kontaktu s dětmi a mladými lidmi, případně s rodinou, bude-li to situace vyžadovat,
- spolupráci s ŠPP,
- předání informací a Vašich zkušeností.

V případě dotazů či zájmu o spolupráci ať už v konkrétním případě, nebo jako navázání kontaktu pro spolupráci budoucí nás neváhejte kontaktovat.

Nabídku se zapojením do projektu e-mailem **dostalo** v průběhu projektu **51 škol**. Z těchto 51 oslovených škol jsme se 44 vstoupili do telefonického kontaktu. S 25 školami pak proběhla osobní úvodní schůzka, na jejímž základě jsme s **22 školami** (původní kapacita

projektu byla 20 škol) **uzavřeli písemnou** Smlouvu o vzájemné spolupráci (viz příloha č. 1). Jednotkám škol jsme pak poskytovali tzv. nezávazné konzultace. Jednalo se o školy, které neměly uzavřenou *Smlouvu* (např. byly mimopražské či již byla naplněna kapacita projektu). Pracovníci školám doporučovali služby, na které se mohou obracet, či anonymně konzultovali příběhy studentů.

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- Adresujte svou nabídku konkrétní osobě ve škole.
- Vyberte a oslovte méně škol. Můžete si otestovat, jak vám funguje nábor. Nebudete přehlčeni zájmem nebo neúspěchem, který by nebyl motivační.
- Na začátek si vyberte školy menší, je zde pravděpodobné, že systém fungování školy bude prostupnější a bude zde probíhat „každodenní“ komunikace v týmu pedagogů.

Škola reaguje

Pokud škola reagovala kladně již na úvodní e-mail s nabídkou, spojili jsme se s kontaktní osobou telefonicky a projednali termín a formát úvodní schůzky. V návaznosti na telefonát byl pak škole zaslán **leták projektu**, který podrobněji popisoval projektové aktivity. Společně s tímto letákem byl zaslán i návrh Smlouvy o vzájemné spolupráci (dále jen *Smlouva*), která určovala základní rámec naší spolupráce. Tímto aktem byl urychlen celý proces navázání spolupráce (bez *Smlouvy* se školou nebylo možné se studenty začít spolupracovat). Některé školy pak přicházely na úvodní schůzku s podepsanou *Smlouvou* a vytipovanými studenty, kteří dle školy potřebují podporu projektu.

Jako nejefektivnější formát úvodní schůzky se tak ukázala schůzka se zástupci ŠPP a vedením školy. Jak je však zmíněno výše, každá škola má své individuální procesy, vztahy, atmosféru..., a tak jsme reagovali na zvyklosti v dané škole.

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- Průběžně ověřujte, kdo o vás ve škole ví a jak nabídku rozumí. Někdy si myslíme, že spolupracujeme s celou školou, ale ví o nás 1–2 pedagogové, a někteří mají dokonce mylné představy.
- Ideální je tak v průběhu dlouhodobé spolupráce osobně představit vaši nabídku celému pedagogickému sboru (např. v rámci evaluace se školou). Stejně jako při výběru škol samotných i na této schůzce lépe „přesvědčíme pochybovače“, když budeme prezentovat již konkrétní spolupráci na dané škole.

Škola nereaguje

23

Na úvodní e-mail reagovalo minimum škol, z toho několik s poděkováním a nezájmem, některé pak reagovaly s doplňujícími dotazy (v těchto školách většinou proběhla úvodní schůzka a byla uzavřena *Smlouva*).

Příklad z praxe – negativní odpověď na úvodní e-mail

„Vzhledem k tomu, že máme ve škole poměrně propracovaný systém práce s žáky a služeb s tím souvisejících, nabídku nevyužijeme.“

E-mail se tak stal primárně „berličkou“ pro telefonický a osobní kontakt se školou. V rámci projektu byl v realizačním týmu zaveden pojem – nespokojíme se s tichem. Tento princip jsme se snažili dodržovat jak u jednání se školou, tak ve spolupráci se studentem. Pokud škola na e-mail nereagovala, **rozhodli jsme se ověřovat (ne)zájem o zasloupanou nabídku.**

Mlčení pedagogů totiž většinou neznamenal nezájem, ale především jejich zaneprázdněnost a přehlcnost. V rámci telefonátu jsme se pak často dozvěděli, že už se týden chystají reagovat, že se jim nabídka líbí nebo že by chtěli slyšet více, ale že jsou zrovna adaptační kurzy,

maturity, pololetí, různé prázdniny, opravné zkoušky, uzavírání klasifikace apod. **Postupně jsme v realizačním týmu pochopili, že časoprostor ve školách je velmi odlišný od toho, který známe ze sociálních služeb.**

Telefonický kontakt pak měl jeden z následujících výsledků: **zájem o původní nabídku, jiná zakázka ze strany školy** či **nezájem o spolupráci a kontakt**. Během telefonátu pak byla často vyslovena žádost o znovu zaslání úvodního mailu, především s odůvodněním, že nabídek školení, kurzů atd. chodí do školy velmi mnoho.

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- Dovolat se do školy je často velmi náročné a zdlouhavé. Na stránkách jsou často uváděny pouze pevné linky, členové ŠPP i vedení školy zároveň vyučují.
- V této fázi máme jen jedno doporučení. **Nevzdávejte to!** Z pracovníka se musí stát na čas telemarkeťák, který má jasný cíl – jednou se dovolat.
- Stejně jako telemarkeťák má svoji strukturu rozhovoru i vy si připravte, jaké informace chcete předat a jaké získat. Na telefonát je často jen chvíle (přestávky jsou krátké), důležitým výsledkem je domluva dalšího kontaktu (další telefonát, e-mail, osobní schůzka).

Zájem

Pokud škola při telefonním kontaktu projevila zájem o původní nabídku, postupovali jsme ve stejném duchu, který je popsán v kapitole **Škola reaguje** – byla domluvena **osobní schůzka**, zaslán **leták projektu** a **návrh** Smlouvy.

Řekli o spolupráci

„Spolupráce s organizací Česká asociace Streetwork, z. s. přinesla v neposlední řadě rozšířené možnosti pomoci žákům ohroženým předčasným odchodem ze vzdělávání i v oblastech mimo kompetence školy.

Česká asociace Streetwork, z. s. byla schopna pomoci žákům s problematickým rodinným zázemím, v sociální oblasti a v osobnostním rozvoji (podpora zvládnutí stresu, získání kompetence efektivního plánování, zmapování motivace apod.). Dále naše škola získala kontakty na další přidružené organizace z oblasti pomáhajících profesí.“

Jiná zakázka

Během telefonického kontaktu (či při samotné spolupráci) se stávalo, že zástupci škol popisovali jiné potřeby (či cílovou skupinu) než ty, na které projekt primárně cílil, např. práce s třídním kolektivem na téma duševního zdraví, personální obsazení pozice sociálního pedagoga, podporu i pro studenty z nižších ročníků apod. Na tomto místě muselo padnout rozhodnutí, zda je takovou podporu v rámci projektu možné (**Služba umí zajistit**), či nemožné (**Služba neumí zajistit**) realizovat.

25

Služba umí zajistit

V projektu byla vymezena cílová skupina ZŠ 8. a 9. třída. Další podmínkou bylo, že student musí studovat na škole, se kterou máme uzavřenou *Smlouvu* o spolupráci.

Komunikace s některými ZŠ ukázala potřebu pedagogů poskytovat náš typ podpory i studentům v nižších ročnících např. při opakování ročníku. Během procesu domlouvání spolupráce vyvstávaly další otázky ohledně potřebnosti podpory pro studenty, kteří: jsou v domácím vzdělávání, mají aktuálně přerušené studium a chystají se vrátit do školy, byli aktuálně vyloučeni ze studia apod. Reagovali jsme rychlou diskuzí v týmu a případnou úpravou naší práce a nabídky.

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- I když jste si před oslovením školy definovali svoji nabídku na základě analýzy potřeb, může vás během domlouvání spolupráce „zaskočit“ jiná poptávka (může se jednat o individuální potřebu daného pedagoga, jeho třídy atd.). Pokud tato poptávka neodporuje poslání a cílům vaší činnosti, reagujte na změnu flexibilně. Domluvte si úvodní schůzku ve škole, kde můžete řešit podrobnosti. V rámci osobního setkání ve škole se vždy lépe navazuje spolupráce.

Služba neumí zajistit

Pokud zmíněné potřeby školy nemohla nabídka projektu uspokojit, hledali jsme společně s pedagogem jiné možnosti, např. doporučení organizací, které byly partnery iKAP II a soustředily se na práci se žáky s odlišným mateřským jazykem; doporučení organizací, které pracují s třídními kolektivy na dané téma, či odkaz na databáze organizací poskytující primární prevence; možnost kontaktovat různé asociace s nabídkou práce ve škole apod.

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- Řekněte a pošlete konkrétní nabídky/programy/služby, které se vám dostaly do ruky, o kterých víte nebo se kterými máte osobní zkušenost. Sdílením informací a zkušeností se stáváte dobrým partnerem pro další možnou spolupráci.

Nezájem

Pokud škola vyslovila nezájem o spolupráci, zjišťovali jsme, jak mají téma podobné podpory ošetřené. Nejčastější odpovědi (především u ZŠ) bylo dobře obsazené ŠPP, spolupráce s organizací, která realizuje adaptační kurzy a primární prevence, dobrá komunikace s rodiči a spolupráce s příslušným OSPODem.

Příklad z praxe – odpověď na druhý e-mail po telefonickém kontaktu

„...děkujeme Vám za nabídku, ale v letošním školním roce Vaši spolupráci nebudeme potřebovat. Na naší škole velmi dobře funguje tým složený z výchovného poradce, školního psychologa a preventisty, takže jsme schopni si problémové žáky zvládnout sami. Navíc aktivně spolupracujeme s PPP, kde máme dalšího psychologa, se kterým konzultujeme problémové žáky...“

„...S radostí Vám mohu sdělit, že v naší škole takovéto žáky nemáme. Všichni naši žáci pokračují ve studiu na SŠ s maturitou nebo na SOU. Jsme hrdi na to, že se nám daří přesvědčit k dalšímu vzdělávání děti, jejichž rodiče vlastní či pracují v pouťových lunaparcích. Tyto děti většinou ukončují školní docházku po základní škole. My jsme rodiče a děti motivovali k dalšímu vzdělávání, takže alespoň chlapci dále pokračují ve studiu. Jiné rodiny či žáky, kteří by neměli o následné vzdělávání zájem, nemáme. ...“

Úvodní schůzka

Úvodní schůzka se ve standardních případech odehrávala cca 3–4 týdny od odeslání e-mailu do školy. Na úvodních schůzkách byli přítomni pracovníci, kteří by spolupracovali se studenty dané školy, a koordinátorka nebo odborná garantka. Schůzka trvala většinou maximálně hodinu. Cílem schůzky je především vytvoření důvěry a seznámení se s postupem spolupráce. Ze schůzky je ideální odejít se **zadáním pro školu: vytipování studentů pro spolupráci.**

Na úvodní schůzce je důležité **projednat praktické kroky i principy spolupráce**, aby všichni do spolupráce vstupovali informováni. Zároveň pedagogové, kteří se účastní úvodní schůzky, jsou nositeli první informace směrem k dalším pedagogům a studentům (rodičům). Je tedy důležité, aby nabídce (spolu)práce rozuměli.

Úvodní schůzka byla rozdělena do tří částí: **předání informací škole, získání informací od školy a společné řešení spolupráce.**

Předání informací škole obsahovalo představení:

- naší organizace,
- tématu projektu (doplněné tištěným letákem),
- ostatních projektových aktivit,
- důvodů, proč projekt realizujeme,
- cílové skupiny projektu,
- toho, co se bude dít a jak to může dopadnout,
- výhod našeho způsobu práce (spojení principů, např. zkušenost s kontaktní prací, terénnost, on-line, komplexnost atd.),
- limitů našeho způsobu práce (nechodíme automaticky do rodin; pokud nechce student, ani my nic nezmůžeme...).

Získání informací od pedagogů:

- složení ŠPP – obsazení pozic, časová dotace...,
- odhad, kolik studentů je v cílové skupině,
- s jakými tématy se nejčastěji potýkají, co pedagogy trápí...,
- s kým a jak pedagogové spolupracují v lokalitě i mimo ni.

Společné řešení:

- zodpovězení otázek ze strany pedagogů,
- stanovení způsobu a frekvence výměny informací,
- určení hlavní kontaktní osoby za školu a za projekt,
- výměna podepsané *Smlouvy* s upozorněním na časovou omezenost projektu,
- domluva dalšího postupu (na kolik studentů máme kapacitu; termín, kdy s nimi máme počítat; jak bude probíhat předávání kontaktů a první schůzka...)
- domluva dalšího postupu, pokud *Smlouva* nebyla podepsána.

Řekli o spolupráci

„Snaha o společné řešení problémů, pomoc dětem i z jiné strany než jen od školy. Mnoha z nich pomoc není dávána ani doma. Bohužel. Je prima vědět, že v blízkosti je někdo, kdo odborně a po mnoha svých osobních zkušenostech s podobně problémovými lidmi umí pracovat a získat je na svoji stranu.“

Jak již bylo zmíněno v kapitole **Formulace nabídky**, projekt měl jasné mantinely. Do školy jsme však přicházeli s otevřenou hlavou pro **hledání společných řešení a určování přesné podoby spolupráce**. Nikdy jsme tedy netvrdili, že známe všechna řešení, naopak jsme popisovali, že každá spolupráce se studentem je individuální, ale principy našeho přístupu (vzájemné informování, mapování potřeb studenta, mlčenlivost, partnerství...) jsou vždy stejné. Ve všech případech spolupráce se školami i samotnými studenty pro nás bylo důležité hledání způsobů, jak to může jít, nikoli důvodů, proč to nejde.

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- Bud'te připraveni na změny a neočekávané události: i přesto, že se věnujete vyjednávání s kontaktní osobou ohledně termínu, délky, formátu, náplně apod. úvodní schůzky, může se stát, že vás místo jednoho zástupce ŠPP čeká pět pedagogů...
- Dbejte na to, že potřebujete kontaktní osobu. Neodcházejte ze schůzky bez jejího jména a způsobu dalšího kontaktu.
- Počítejte s otázkou na potřebnou časovou dotaci ze strany pedagogů. Neslibujte, že je to nebude nic stát. Řekněte, co rámcově po škole budete chtít. Ověřujte, zda je to reálné.
- Ultimátní cíl bychom v ideálním případě měli mít stejný. I kontrolovaný odchod (přestup...) studenta ze školy může být pro všechny úspěch, pokud všichni přistoupíme na argument, že jde o svobodné, vědomé (a společné) rozhodnutí studenta (a rodiče).

Uzavřená Smlouva

Po několika prvních úvodních konzultacích byl změněn postup a *Smlouva* byla zaslána již před úvodní schůzkou. V druhé polovině projektu byla většina úvodních schůzek uzavřena podepsaným dokumentem a rozeběhla se spolupráce s konkrétními studenty. I ze strany ČAS jsme přicházeli s připravenou a podepsanou *Smlouvou*.

Poskytovaná podpora byla pouze projektová aktivita (nespadala pod zákon o sociálních službách, školský zákon apod.). *Smlouva* stejně jako ostatní dokumenty (*Informovaný souhlas se vstupem do projektu a Souhlas se zpracováním osobních údajů*) byl hlavní dokument, který nás opravňoval k práci. *Smlouva* se školou byla nepostradatelnou součástí. Některé z těchto dokumentů nebude např. sociální služba potřebovat, protože ke shromažďování adekvátních informací ji opravňuje legislativa.

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- Doporučujeme uzavření vzájemné *Smlouvy o spolupráci*. V dokumentu je vhodné definovat důvod spolupráce, způsob, rozsah a interval komunikace mezi spolupracujícími subjekty, případný pohyb ve škole, společná setkávání s pedagogy, případně mlčenlivost zapojených aktérů (pokud ji nemají ze zákona).
- Evaluační setkání ohledně spolupráce doporučujeme alespoň 2x do roka, blíže viz kapitola **Průběžná evaluace**.

Neuzavřená Smlouva

Na počátku projektu a v situaci, kdy se úvodní schůzky neúčastnil zástupce vedení, který je oprávněn podepisovat dokumenty, nebyla *Smlouva* uzavřena ihned. Tato situace přinášela několik „slepých uliček“. Např. členové ŠPP již volali s vytipovanými jmény, ale *Smlouva* za školu nebyla stále podepsána. Ze schůzky jsme odcházeli s pocitem, že uzavření *Smlouvy* je detail, ale ze školy se nikdo neozýval.

Stejně jako u nereagování na e-mail jsme se nesmířili s tichem. V rámci úvodní schůzky byly stanoveny konkrétní termíny a způsob další komunikace. Pokud se ani po tomto termínu nikdo neozýval, proběhl kontakt z naší strany. Zjišťovali jsme, zda nastala nějaká změna.

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- V tento okamžik myslete nejen na rozdílné vnímání času, ale také vnímání potřeby intervence (a to jak v její intenzitě, tak rychlosti) u pedagoga a např. sociálního pracovníka. Jeden řeší primárně vzdělávání, druhý nepříznivou sociální situaci. Jeden má dlouhou řadu studentů, které musí vzdělávat, druhý má v mysli primárně individuální příběh a potřeby klienta.
- Školu do spolupráce netlačte, ale snažte se jí dle komunikační strategie pobízet ke spolupráci a vyzdvihovat užitečnost vaší nabídky.

Odmítnutí podepsání Smlouvy

I přes heslo nespokojíme se s tichem, stejně jako ve spolupráci se studentem, je důležitý respekt k explicitnímu NE.

Zároveň je důležité mapovat, kdo a proč toto NE říká. Stává se, že podepsání *Smlouvy* je pro zástupce škol „strašák“ (různorodý výklad legislativy; legislativa různých resortů; opatrnost vůči zákonným zástupcům...). Několik škol (či OSPODů) vzneslo dotaz, zda nám mohou

posílat své studenty (klienty) bez *Smlouvy*. V projektu toto možné nebylo. V naší práci bylo důležité ověřovat mezioborovou spolupráci, ve které škola hrála nezastupitelnou roli.

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- Zamyslete se nad výhodami a nevýhodami spolupráce (pro studenty, školu, pedagogy i vás) bez *Smlouvy* a se *Smlouvou*.
- Zmapujte, kdo a proč říká NE vaší spolupráci. Prezентuje názor celé školy? Nedají se některé důvody, obavy apod. společně vyřešit či ošetřit právě ve *Smlouvě* o spolupráci?

Začátek case managementu

Samotnému case managementu se věnuje následující kapitola **Cesta se studentem**. Na tomto místě je důležité zmínit, že rychlost začátku case managementu byla po úvodní schůzce se školami velmi různorodá.

V některých případech se stalo, že studenti byli již vytipováni a osloveni na stejný termín, kdy proběhla úvodní schůzka se školou. **První schůzka se studentem tedy proběhla bezprostředně po úvodní schůzce se školou**, někdy třeba i společně se zástupcem ŠPP.

V jiných případech **byly na úvodní schůzce rámcově představovány příklady studentů a spolupráce se rozběhla v řádu dvou týdnů**. Zde je dobré upozornit, že nepotřebujeme vědět celé jméno a další osobní údaje, protože student nedal ještě souhlas s jejich předáním. Představení některých příběhů bylo velmi užitečné, protože jsme slyšeli, co škola řeší za témata. Mohli jsme tak reagovat, zda daný student spadá do cílové skupiny, či bychom doporučili jinou službu a postup. Nechtěli jsme zbytečně studenta zatěžovat úvodní schůzkou s námi, pokud jsme viděli, že na „trhu“ je aktér, který bude pro spolupráci vhodnější (a víme, že má volnou kapacitu).

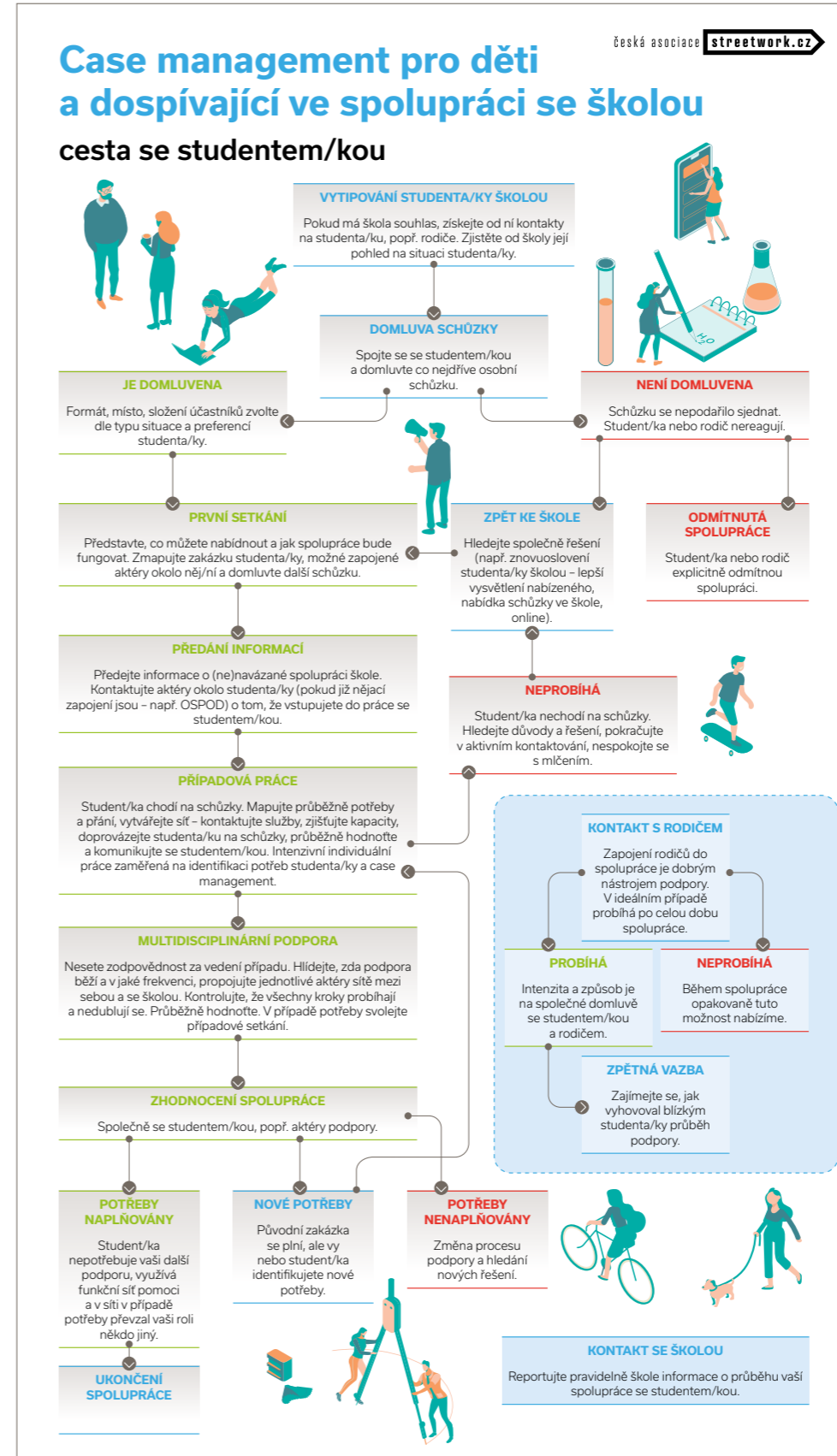
V některých případech jsme pak ze schůzek odcházeli „pouze“ se *Smlouvou* a **trvalo delší dobu, než se konkrétní spolupráce rozeběhla** (v jednom případě se nerozeběhla vůbec).

Řekli o spolupráci

„Naše škola byla zapojena do projektu multidisciplinární práce ve škole. S lektory jsme se domluvili na spolupráci ve věci dívek, které měly problémy s docházkou do školy, klasifikací, ale i psychické problémy, u jedné z dívek byla porucha příjmu potravy, sebepoškozování, deprese. Pomoc, které se nám, a hlavně dívkám dostalo, jsme doposud nezažili. Byla navázána komunikace s rodinou, odbornými pracovišti, OSPOD, škola byla informována o postupu a aktuálním stavu. Spolupráce byla tedy velmi efektivní.“

Cesta se studentem

pdf dokument ↘

Cílem této kapitoly je popsat praxi, ke které jsme během pilotování projektu došli a v průběhu jeho realizace se takto ustálila. Kapitola se věnuje procesu od vytipování studenta školou až po ukončení spolupráce s konkrétním studentem. Nejde však o návod krok za krokem, neměnný postup. Zejména ve fázích případové a multidisciplinární práce se dílčí kroky pracovníka mění a přizpůsobují aktuální situaci a individualitě jednotlivých případů. Věříme, že si každý najde styl práce, který je mu blízký a vyhovuje mu, a tyto řádky pro něj budou především inspirací a odrazovým můstkem pro nastavení si vlastního způsobu práce.

Pracovníci ČAS v rolích case managerů tvořili síť okolo náročného momentu studentů tak, aby pomohli vyřešit jejich situaci či naplnit jejich potřeby. K tomuto řešení si přizvali aktéry z jiných týmů, institucí, organizací a přirozeného prostředí studenta.

Řekli o spolupráci

„Nový a neotřelý úhel pohledu konzultantů projektu na potřeby žáků a možnosti jejich podpory, který podpořil změnu tradovaných postupů a přístupů ve školní praxi. Schůzka školy s psychoterapeutem jedné z žákyň byla velmi přínosná ve vzájemném doplnění informací o možnostech podpory, ve zjevném bourání předsudků o vstřícnosti školy k podpoře žákyně, v přiblížení omezení a specifických potřeb žákyně odborníkem.“

Vytipování studenta školou

Prvotní fáze, kdy přichází škola s nápadem na zapojení studenta, který vyjádřil souhlas se zapojením do spolupráce s pracovníkem.

Pracovníka zajímají základní informace:

- jméno, příjmení, věk studenta, lokalita bydliště, kontakt na studenta, popř. rodiče,
- kontakt na třídního učitele (či blízkou osobu pro studenta ve škole).

Dále jsme od školy **získali pohled na situaci studenta**. Zajímala nás **konkrétní či předběžná zakázka školy** – proč ke spolupráci vybrali zrovna tohoto studenta. Pohled školy je velmi cenný, student tráví ve škole podstatnou část svého času.

Pedagogové často vidí až důsledek – zhoršení prospěchu, docházky či chování. **Příčiny, které k tomu vedou, nejsou však identifikovány**. Pedagogové mnohdy popisují, že „měli tušení, že se něco děje“, ale jejich kapacita, možnosti či kompetence nebo vztah se studentem jim neumožnil dostat se dál než jen ke **sledování prospěchu, absence ve výuce a chování**.

Pokud bylo hlavním důvodem školy, „aby nepropadl“, zajímalo nás, co přesně je dle školy třeba pro to, aby k opakování ročníku nedošlo. Někdy škola situaci popsala slovy: „*Je taková mimo, s nikým se nebaví.*“ Bylo pak třeba si vysvětlit, co přesně spojení „je mimo“ znamená. Zajímaly nás konkrétní příklady a situace. Zda to, že se s nikým nebaví, trvá po celé studium, nebo až v poslední době. Pokud došlo ke změně v průběhu studia, pátrali jsme, kdy se tak stalo, s čím si myslí pedagog, že to mohlo souviset.

Důležité byly i informace o tom, **co doposud škola se studentem v dané oblasti podnikla, zda byli již zapojeni nějací aktéři a jakou má škola zkušenost se spoluprací s rodinou**.

Prakticky jsme se v úvodu navazování spolupráce zajímali i o možnost uvolnění studenta z dopoledních vyučovacích hodin za účelem individuálních konzultací.

Každý zapojený student podepsal *Informovaný souhlas se vstupem do projektu* (viz Příloha č. 2) a *Souhlas se zpracováním osobních údajů* (viz Příloha č. 3). V případě ZŠ dokumenty vždy podepisoval rodič studenta, v případě SŠ dokumenty podepisoval sám student, nebo rodič⁵.

Jako dobrá praxe se ukázalo stanovení konkrétního termínu, do kdy škola kontakt na vytipovaného studenta poskytne. Předání kontaktu na konkrétního studenta (či rodiče) proběhlo vždy s jeho souhlasem. **V rámci snižování vstupního prahu prvního kontaktu jsme nejčastěji kontaktovali studenta (rodiče) jako první**, případně první schůzku zprostředkovala přímo kontaktní osoba ze školy a konala se na půdě školy. Jako nepřiliš efektivní pro navázání spolupráce se pak ukázala varianta, kdy škola předala náš kontakt studentovi nebo rodičům s domluvou, že se mají sami ozvat. Studenti měli často obavu volat, sami aktivně vyhledat pomoc.

⁵ Pro oprávněnost vstupu do projektu u osob mladších 18 let bez případného souhlasu rodičů jsme si nechali zpracovat výklad, který je dostupný zde.

Příklad z praxe – zpráva od studentky

„Díky, že jsi ty terapie obvolala a objednala, já bych to nedala.“

Se školou jsme se vždy dohodli, v jaké formě a rozsahu budeme podávat informace o průběhu spolupráce s konkrétním studentem (někomu vyhovují telefony, někomu pravidelné e-mailové reporty, někdo preferuje komunikaci přes WhatsApp). Ohledně některých studentů probíhala komunikace přímo s třídním učitelem, u jiných s kontaktní osobou ze školského poradenského pracoviště. Zajímali jsme se, zda je dohoda o nastavení komunikace se školou komfortní i pro studenta, popř. jsme ji změnili podle jeho požadavků.

Příklad z praxe – příběh Ivety

Škola nás oslovila s informací, že má do spolupráce studentku Ivetu z 8. ročníku na hranici propadnutí, přičemž už jednou propadla. Další informací bylo, že s matkou je horší komunikace. Třídní učitel se neorientoval v rodinné situaci a kladl velký důraz na kulturní rozdíly. Učitel matce představil projekt a ta souhlasila se zapojením, pracovníci byl předán telefonický kontakt na matku i studentku.

Domluva schůzky

První schůzka byla domluvena bezprostředně po získání kontaktu od školy. Ideální je realizace prvního setkání do týdne od telefonického, SMS, chatového či jiného kontaktu (pokud je to v možnostech pracovníka, studentů a rodičů). Vycházíme z toho, že student souhlasil s předáním kontaktu, a tudíž je v tento moment motivovaný pro spolupráci.

Je domluvena

Schůzka je domluvena. Nabídka více možností – jak časových, tak místních. Někteří se chtějí poprvé vidět ve škole, jiní dorazit do kanceláře nebo se sejít někde venku. U některých jsme zaznamenali, že první schůzku vítají s rodičem, jiní raději o samotě. Terénnost a flexibilita pracovníků je velkým benefitem, který byl v evaluacích opakovaně oceňován samotnými studenty, rodiči i školami.

Není domluvena

Z nějakého důvodu se nedaří domluvit první schůzku, i když student popř. rodič souhlasili s předáním kontaktu. *Nespokojili jsme se s tím, protože jsme tušili, že potřebu podpory a pomoci sami vnímali při souhlasu s předáním kontaktu.* **Právě tento typ studentů, kteří se v určité fázi nabízení spolupráce odmlčí, může propadnout sítím pomoci.** Je třeba podporu a pomoc aktivně nabízet, asertivně studenta kontaktovat, s důrazem na to, že respektujeme přímé odmítnutí. Někteří studenti (či rodiče) nezvedají cizí čísla, proto také po prvních pokusech následovala textová zpráva.

Příklad z praxe – nespokojení se s tichem

Ze školy jsme dostali kontakt na matku a otce studenta. První informací bylo, že student se již velice dlouhou dobu neukázal ve škole a komunikace s rodinou je výrazně problémová, ale otec souhlasil s předáním kontaktu. V rámci naší práce jsme se pokoušeli spojit s rodiči mnohokrát – pomocí telefonování, SMS. Matka po telefonu spolupráci explicitně odmítla, otec ale souhlasil. Ukázalo se, že student již žije jen s matkou a s otcem nechce být v kontaktu. Otec case managerovi předal kontakt přímo na studenta a tomu se s ním povedlo spojit. K prvnímu setkání došlo po 40 dnech od pokusů navázat kontakt a spustila se dlouhodobá spolupráce, kdy se řešila řada potíží, přičemž právě školní nedocházka se ukázala jako ta „nejmenší“.

Osvědčilo se pevné nastavení intervalů a časových úseků, po které se má o navázání kontaktu pracovník pokoušet. Rovněž je vhodné jednotlivé případy řešit pomocí intervize v týmu.

40

Zpět ke škole

Pokud se nám schůzku se studentem z nejrůznějších důvodů nedařilo domluvit, vrátili jsme se zpět ke škole a hledali jsme společně řešení. Jednalo se například o lepší vysvětlení nabízené podpory studentovi, návrh místa konání schůzky na půdě školy nebo on-line komunikace přes chatovací aplikaci aj.

Příklad z praxe – příběh Ivety

Pracovníci se schůzku nedařilo domluvit. Iveta neměla svůj mobil (přístroj sdílelo více sourozenců) a telefonní číslo matky bylo nedostupné. Proto jsme se vrátili zpět ke škole a hledali jiná řešení. Pracovnice ve spolupráci s třídním učitelem domluvila první schůzku s Ivetou a matkou přímo ve škole.

Odmítnutá spolupráce

Student nebo rodič explicitně odmítnou spolupráci. Jasně NE.

Příklad z praxe – důvody odmítnutí

Došlo k odmítnutí spolupráce z důvodu „nevhodných“ propagačních fotek na webu organizace. Jednalo se o kampaň zaměřenou na zcela jinou cílovou skupinu, než jsou děti a mládež. Fotografie ilustrující podporu cílové skupině osob bez domova zcela odradily rodinu studenta.

Odmítnutí z důvodu, že si student již sehnal vhodnou psychiatrickou podporu sám.

Odmítnutí z důvodu stěhování mimo Prahu.

41

První setkání

První setkání může mít mnoho podob, co se týče místa nebo složení účastníků. Tato podkapitola popisuje, co by ideálně mělo být obsahem prvního setkání, ať už probíhá pouze se studentem, nebo spolu s rodičem. Někdy mnoho zakázek vykryštovalo již na prvním setkání, někdy bylo první setkání čistě informativní a seznamovací. Cílem prvního setkání je **představení nabízené pomoci, zodpovězení otázek** ze strany studenta, případně rodiče, **představení zakázky školy**, a především **získání důvěry** pro budoucí spolupráci.

Příklad z praxe – příběh Ivety

První setkání s Ivetou a matkou proběhlo poměrně rychle. Iveta řekla, proč si myslí, že ji škola vytipovala. Myslela, že jde o doučování a pracovnice jí pomůže zlepšit známky. O projekt stála, její kamarádka již v projektu byla a prý to bylo „do pohody“. Pracovnice lépe vysvětlila svou roli.

Již během této schůzky se objevilo téma velmi náročné finanční situace rodiny a také to, že Iveta miluje běh a vyhrála ve druhé třídě na Slovensku školní závod. To pro ni byl životní úspěch. Nikdy však nechodila na sportovní kroužek. Jednou zkusila jít do místního klubu na atletiku, ale pak už tam nešla. Nevěděla proč. Nyní už by dle svých slov opravdu chodila. Škola je pro Ivetu náročná, hlavně čeština, protože se před třemi roky přistěhovali ze Slovenska. Má hodně sourozenců a doma dle Ivety panují hezké vztahy. Otec odjel na Slovensko a nechal je tu, ale je jim dle Ivety i matky takto lépe.

Pracovnice si domluvila s Ivetou další schůzku, hned za pár dní. Tentokrát jinde než ve škole.

42

Následující kroky jsou pro ilustraci popsány formou setkání pracovníka se studentem. Je-li u prvního setkání rodič nebo zástupce školy, je podoba setkání přizpůsobena.

Je vhodné, aby první setkání netrvalo déle než hodinu, abychom studenta nepřehltli. Obsahem prvního setkání bylo **ujasnění informací, mapování prvních potřeb a přání studenta a domluva spolupráce**. Domluveno bylo rovněž vzájemné oslovování, do prvního kontaktu jsme nevstupovali automaticky s tykáním.

Ujasnění informací

Zjistili jsme, s jakou představou student (rodič) přichází. „*Tušíte, proč vás škola doporučila? Co vám učitel řekl, že se bude dít? Víte, co děláme? A co si o tom myslíte?*“

Kromě představ studenta jsme se dozvěděli, jakou formou škola informace o naší nabídce předává, a zda byly škole informace o nabízené spolupráci poskytnuty srozumitelně.

Představili jsme, co reálně nabízíme, jaké jsou výhody, jaké jsou limity, jak může spolupráce v praxi vypadat, věnovali jsme se i právům studenta (možnost podávat stížnosti, mlčenlivost a její prolomení, možnost ukončit spolupráci, možnost volby řešení své situace).

Studentovi jsme představili materiály projektu – *Informovaný souhlas pro vstup do projektu, Souhlas se zpracováním osobních údajů*, případně doplněné o leták projektu a vizitku pracovníka. Osvědčilo se nám představení procesu spolupráce pomocí jednoduché infografiky.

Příklad z praxe – představení pracovníka projektu

„Jsem pracovník služby XX a pracuji formou case managementu, což znamená, že jsem koordinátorem a styčnou osobou pro mladé lidi. Společně si budeme povídat o nejrůznějších oblastech vašeho života a vytvoříme síť podpory. Síť podpory neznámá, že vás od teď bude zkoumat desítky odborníků. Někomu pomůže jen doučování, někomu třeba psychoterapie. Někdo toho využije více...“

„...Když podpora běží, je možné že se vzájemně budeme stýkat méně. Budu se ale zajímat o to, jak jste spokojený, jestli vše běží, jak má. Spolu toho můžeme dosáhnout celkem dost, ale bez vašeho zapojení nic, nemohu to udělat za vás...“

„...Když se vám nebude líbit, jak postupuji, můžete mi to říct, já se zlobit nebudu. Můžete jít za výchovnou poradkyní nebo kontaktovat mé nadřízené. Je to v pořádku a pro nás je to důležitá zpětná vazba, za kterou jsme rádi...“

„...Informace, které mi poskytnete, budu s vaším souhlasem a v dohodnutých oblastech předávat lidem, co se zapojí do podpory. K nikomu jinému se informace o vás nedostanou... Jsou věci, které bych musel poslat dál, i kdybyste to nechtěl. Třeba kdybych se dozvěděl, že vám někdo závažně ubližuje nebo plánujete provést trestný čin. To jsou věci, které musí ohlásit každý občan... Spolupracuji se školou a budu ji průběžně informovat o tom, jak spolupráce běží. Důvěrné informace bez vašeho souhlasu samozřejmě nepředám.“

„...Když budete chtít spolupráci ukončit, je to kdykoli možné. Budu rád za sdělení důvodů ukončení, případně, co můžeme změnit. Když nebudete spolupracovat na dohodnutých krocích, nejprve si povíme, jak můžeme věci přenastavit, co dělat jinak...“

„...Jsem tu pro vás, tak aby se vám dobře žilo nejen ve škole, ale i mimo ni. Můžeme spolu řešit i neškolní témata...“

Mapování prvních potřeb a přání studenta

Během první schůzky jsme mapovali **přání/potřeby studenta (rodiče)**, představili jsme zakázku školy a zjišťovali, zda jde i o zakázku samotného studenta.

Zajímali jsme se o to, **zda už svou situaci s někým řešil v minulosti**, popř. řeší aktuálně a zda se můžeme s dalšími aktéry propojit.

Pokud byl v rámci prvních schůzek prostor, zajímali jsme se o jednotlivé oblasti života studenta (rodina, vztahy se spolužáky a učiteli, volný čas, bydlení...).

Zjišťovali jsme, zda ho napadá někdo z blízkých, rodiny či přátel, s kým by chtěl procesem podpory projít.

Domluva spolupráce

Pokud student souhlasil se zapojením do podpory, **vyplnili jsme potřebné dokumenty** – *Informovaný souhlas pro vstup do projektu a Souhlas se zpracováním osobních údajů*.

Domluvili jsme si termín další schůzky, včetně stanovení preferovaného způsobu komunikace (SMS, e-mail, chatovací aplikace, telefon). Domluvili jsme se, zda a jak budeme komunikovat mezi jednotlivými termíny konzultací, zda budeme den před setkáním zasílat potvrzovací SMS s časem schůzky. Pokud po této domluvě komunikace přestala probíhat, nespokojili jsme se s tichem, aktivně jsme studentovi spolupráci nabízeli či vybízeli k možnosti odmítnutí spolupráce. Respektovali jsme jasné odmítnutí, avšak ticho, resp. nereagování na zasílané zprávy či hovory pro nás nebylo jasnou odpovědí.

Předání informací

Předali jsme informace o (ne)navázané spolupráci škole. Pokud jsme vyhodnotili, že je to v této fázi již vhodné, kontaktovali jsme aktéry okolo studenta (pokud již byli nějaký zapojeni – např. OSPOD) o tom, že jsme vstoupili se studentem do spolupráce.

Příklad z praxe – zpětná vazba studenta

„Pomohlo mi to s kolektivem, že jsi mi říkala, ať komunikuju. Pomohlo řešení té šikany. Bylo pro mě dobré mluvit o rodině. Bylo to celkově v pohodě. Nic nechybělo ani nepřebývalo. Výměna informací mi nevadila, jen třídní byla občas zvědavá, o čem se bavíme.“

Od tohoto momentu jsme průběžně informovali školu (dle domluveného rozsahu a formátu předávání informací). Pokud se během následující práce se studentem dělo něco, co vyžadovalo zapojení školy, probíhalo předávání informací v intenzivnější frekvenci.

Příklad z praxe – příběh Ivety

Pracovnice informovala školu pomocí e-mailu. Reportovala, že kromě tématu školních potíží rodině pravděpodobně doporučí nějakou podpůrnou službu pro samotnou matku a bude se s Ivetou zaměřovat na rozvoj sportovních dovedností.

Případová práce

Intenzivní individuální práce zaměřená na identifikaci potřeb studenta. Schůzky probíhaly ze začátku v častém intervalu (1x týdně). Mezi schůzkami probíhala komunikace se studentem o uskutečněných krocích, dle domluvených pravidel. Mapovali jsme různé oblasti života studenta, které je třeba podpořit. Hledali jsme zdroje, zajímali se o osoby, instituce a aktéry v jeho životě. Pomůckou nám často byly **nástroje zaměřené na identifikaci potřeb**. Nejčastěji jsme používali „kolo života“ s předepsanými oblastmi, což je jeden z mnoha nástrojů, který je možné použít v poradenském procesu.

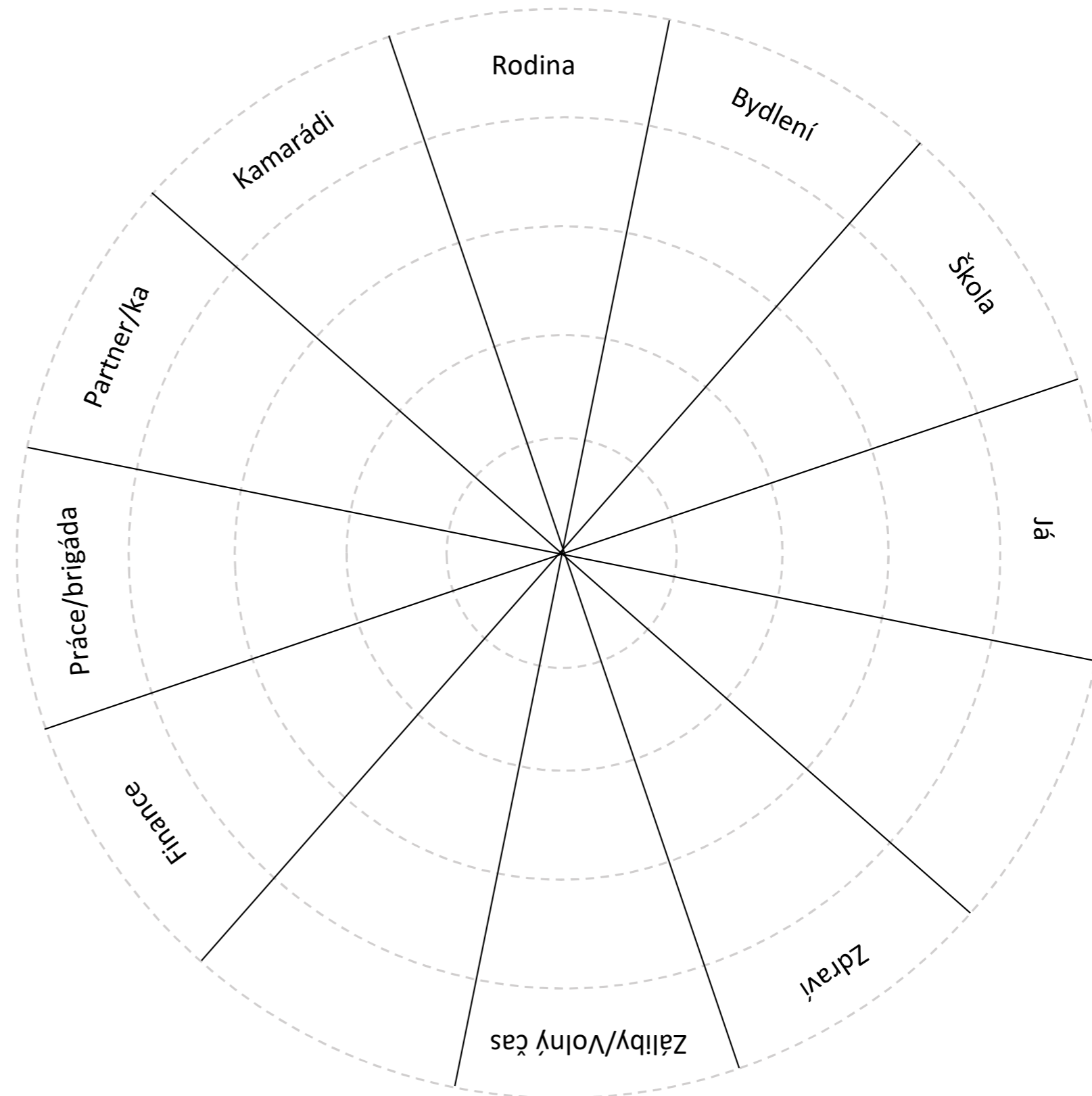
V této fázi jsme obvykle již byli propojeni s některým z rodičů, pokud to bylo jen trochu možné. Více viz

Kontakt s rodičem během cesty se studentem

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- Zmapujte potřeby, přání a obavy. Základem mapování je dobře vedený rozhovor, ten však můžete vhodně doplnit o různé techniky, které konzultace zpestří, a především graficky vyjádří danou situaci. Hlavně u mlčících studentů to může být vhodný prostředek, jak jejich situaci popsat.
- Pokud je situace nepřehledná, můžete použít osu života, mapu rodiny aj., blíže např. [zde](#)
- Některé nástroje najdete v kapitole **Literatura pro inspiraci** či **Přílohy**

Navázali jsme kontakt s institucemi, které již v případě figurovaly. Pokud v případě figuroval OSPOD, vždy jsme jejich pracovníky kontaktovali, že se studentem vstupujeme do spolupráce. Někdy zůstalo jen u informování: „Jsem tady, dělám toto a možná se na vás budu obracet, případně se vy můžete obracet na mě“. Jindy byla navázána intenzivní spolupráce.

V případě spolupráce s OSPOD bylo třeba vyjasnit, kdo má na starosti jaké úkoly, kdo zastává jakou roli, kdo celou síť podpory koordinuje a jak probíhá vzájemná spolupráce.

Se studentem byl postupně sestaven **plán spolupráce**, jehož forma vždy závisela na konkrétní situaci (někdy se jednalo o přesný harmonogram dílčích aktivit s vyznačením kompetencí, jindy např. pouze o rámcový plán oblastí, kdy se další detaily domlouvaly ze schůzky na schůzku.

Kromě individuální práce se samotným studentem se pracovník:

- propojil s rodičem nebo jinou blízkou osobou studenta,
- reportoval pravidelně škole informace o probíhající spolupráci,
- kontaktoval zapojené instituce a informoval je o spolupráci se studentem nebo domluvil např. případové setkání již zapojených aktérů. Stávalo se, že student již nějakou síť využívá, ale aktéři spolu dosud nebyli v kontaktu, každý pracuje zvlášť na dílčí zakázce a nikdy spolu nezasedli k jednomu stolu.

V tento moment zároveň pracovník začal dotvářet síť chybějící podpory. Bylo třeba obvolat sociální služby nebo další instituce, zajímat se o kapacity, objednávat studenta na první sezení.

Příklad z praxe – příběh Ivety

Matka byla překvapena, že je možné najít službu, která jí pomůže řešit i další obtíže. Řekla, že jsou na tom finančně zle, otec dětí je opustil a neplatí výživné. Má nějaké dávky, ale ty se opozdily a neví, zda čerpá ty správné. Nejsou pod dohledem OSPOD. Pro radu si byla jednou u sociální pracovníce na ÚP. V kontaktu s jinou pomocí nebo sociální službou nikdy nebyla. Její druhá dcera má zdravotní postižení, ale nepobírá žádnou podporu. Celkem má 4 děti, nejmladší je batole. Nejpalčivější pro matku byla otázka bydlení, kdy platila vysoký nájem a měla na něm dluhy. Matka se svěřila, že má dluhů více. Hned na první schůzce souhlasila, že ji pracovníce prováže se sociálně aktivizační službou pro rodiny (SAS).

Na další schůzce se studentkou Ivetou pracovníce řešila její prospěch a jednotlivé předměty. Zabývaly se společně otázkou volného času, který Iveta trávila touláním venku. Zde se občas setkávala s ponižováním od vrstevníků kvůli jejímu původu a dostávala se kvůli tomu do konfliktů.

Iveta po čase začala pracovníci popisovat občasné úzkostné stavy. Někdy si Iveta dle jejích slov přišla až paralyzovaná.

Multidisciplinární podpora

Pojem „multidisciplinární podpora“ může vyvolávat dojem, že bylo v konkrétním případě potřeba zapojit co nejvíce specializací, a čím více, tím lépe. V praxi tomu tak nebylo. Za multidisciplinární přístup v praxi považujeme i to, že podpora ze sociální oblasti (sociální služby) začne spolupracovat s podporou z pedagogické oblasti (škola) a společně se studentem (a rodiči) se pokouší hledat a aplikovat řešení obtížné situace.

Řekli o spolupráci

„Z pohledu školy bylo nejužitečnější zmapování dostupné sítě pomoci pro ohrožené žáky a zejména pak praktická spolupráce s dalšími odborníky v konkrétním případě ohroženého žáka (sociální pracovníci, psychoterapeuti, lékaři). Jako velmi funkční a užitečné škola považuje terénní aspekt podpory, kdy mohli odborníci přijít přímo do školy.“

Pracovník v roli case managera nese plnou odpovědnost za vedení případu. Propojuje dle potřeby jednotlivé aktéry mezi sebou a také se školou, kontroluje celý proces.

Když jsme se ocitli ve fázi, kdy probíhalo navazování studenta na další aktéry, snažili jsme se na podmínkách spolupráce, koordinace a předávání informací, domlouvat společně (pracovník, aktér v síti, student). Informovali jsme aktéry, že se budeme zajímat o průběh jejich spolupráce se studentem, aktéři měli možnost vidět, že je konkrétní student s nastavením podmínek v souladu a také si mohl student nastavit hranice.

Pokud studentovi z navázané spolupráce s dalšími aktéry v síti vyplynula řada úkolů, konzultací apod., utlumili jsme vlastní schůzky se studentem. Nadále jsme ověřovali, že spolupráce s aktérem probíhá, že se děje to, co bylo domluveno (např. telefonicky nebo prostřednictvím chatových aplikací). Stejně tak jsme byli v kontaktu i s jednotlivými aktéry – pro ověřování probíhající spolupráce v domluveném rozsahu a obsahu.

Doporučení aneb na co si dát pozor!

Během mezioborové spolupráce mějte na paměti následující body, kterým předcházejte a společně s jednotlivými aktéry probírejte:

- konkurence mezi aktéry (např. zájmy jednotlivých organizací),
- rozdílný pohled na status aktérů,
- různé přístupy v práci se studentem,
- nejasné zakotvení sdílení informací mezi aktéry,
- ztráta důvěry studenta v aktéra,
- nedůvěra či ztráta důvěry v kompetence aktéra mezi sebou,
- nejasnost rolí a rozdělení úkolů,
- malé vnímání potřeby společného řešení.⁶

51

Po celou dobu jsme průběžně zjišťovali, jak je student spokojený s aktéry v síti, zda se děje to, co bylo od procesu očekáváno. Síť podpory je možné v průběhu měnit, aktéry přidávat či ubírat – dle konkrétní situace.

Předávání informací o studentovi v průběhu spolupráce s aktéry probíhalo na základě souhlasu uděleného studentem. V průběhu spolupráce jsme se ujišťovali, jaké informace a v jakém rozsahu můžeme předávat. V praxi se ukazovalo, že neustálé opakování příběhu (především při vstupu do spolupráce s dalšími aktéry) je pro studenta velmi náročné a zatěžující. Může se stát, že někdo ze spolupracujících odborníků bude ochoten předat informace pouze při osobním setkání společně se studentem, nikoliv e-mailem nebo telefonicky – jednalo se především o psychiatry či psychology. Někteří aktéři pak chtějí podepsat svůj vlastní dokument o zproštění mlčenlivosti (jednalo se o nastavení ze strany zaměstnavatele).

⁶ Parafrazováno z *Metodika zavádění case managementu pro Prahu 7* – pracovní verze.

Pokud bylo aktérů více a situace se začala jevit jako nepřehledná, svolali jsme **případové setkání**. V případě, že byl student pod dohledem OSPOD, žádali jsme o svolání případové konference tento orgán. Pokud jsme byli svolavatelem případového setkání my, předcházela setkání týmová příprava, bližší informace o případových setkáních naleznete v kapitole **Literatura pro inspiraci**.

Příklad z praxe – příběh Ivety

Pracovnice domluvila s trenérkou v místním atletickém klubu, že může Iveta docházet na tréninky. Zároveň pracovnice zjistila možnosti financování kroužků od různých nadací. Z toho byla Iveta nadšená, ale na další schůzce se ukázalo, že na první trénink nedorazila. Svěřila se, že se styděla, protože má staré a nefunkční tenisky.

Pracovnice díky drobným sponzorům získala pro studentku běžecké boty a Iveta začala chodit na tréninky.

Pracovnice byla ve spojení s trenérkou, ta jí reportovala, že má Iveta talent, vyhrává závody. Také se atletický klub rozhodl, že vybavení, platby apod. bude Ivetě financovat.

Dále pracovnice domluvila Ivetě pomoc se školou s dobrovolníkem v místní knihovně. Iveta však navštěvovala smluvená doučování sporadicky. Pracovnice se ve spolupráci se školou a trenérkou snažila Ivetu motivovat k tomu, aby zabrala i co se týče studia.

Pracovnice pomohla zajistit Ivetě psychoterapeutická sezení. Prvních 10 setkání bylo částečně hrazeno z příspěvku zdravotní pojišťovny a zbylou částku pokryly sponzorské dary, které pomohla pracovnice zajistit. Zde měla Iveta prostor pro mapování situací, které předcházejí úzkostem. S terapeutkou vypracovaly krizový plán a trénovaly relaxační techniky. Iveta s terapeutkou zhodnotily, že 10 sezení bylo dostačujících.

Sociální pracovnice SAS s matkou vyřešila dluh na bydlení díky nadačnímu fondu, a stabilizovala tak rodinnou situaci. Sociální pracovnice byla s matkou v intenzivním dlouhodobém kontaktu. Pomáhala jí s vyřizováním dávek, zajišťovala potravinovou pomoc, byla jí k dispozici v těžkých chvílích.

Během průběhu multidisciplinární podpory se Iveta i nadále scházela s pracovníci a zamýšlely se nad dalšími potřebami Ivety a hodnotily, jak Ivetě nastavené procesy vyhovují.

Zhodnocení spolupráce

Průběžné dílčí hodnocení probíhalo v průběhu celého procesu multidisciplinární podpory. Pokud jsme v tuto chvíli proces spolupráce celkově hodnotili, probíhalo hodnocení společně se studentem a jednotlivými aktéry (nemusí být všichni na jednom místě).

Zjistíme, zda jsou **potřeby naplňovány**, zda vplynuly **nové potřeby**, nebo jsou **potřeby nenaplňovány**. Jako pomůcku pro hodnocení je možné použít znovu kolo života (viz výše), na kterém si student znovu oboduje oblasti. Následně nové kolo porovnáme s původním a se studentem diskutujeme o změnách.

Příklad z praxe – příběh Ivety

Pracovnice s Ivetou hodnotila spolupráci. Iveta byla nadšená zejména z atletiky a z toho, že má podporu i maminka. Spolupráci ohodnotila kladně.

„Dodala jsi mi sebevědomí, že můžu zkusit to, co si přeji, a mám na atletice komunitu.“

Zároveň Iveta řekla, že ji mrzí, že pravděpodobně nebude mít úplné základní vzdělání, a uvědomovala si, že plně nevyužila nabídku doučování.

Potřeby naplňovány

Student nepotřebuje další podporu pracovníka, využívá funkční síť pomoci a v síti v případě potřeby převzal roli case managera někdo jiný.

Nové potřeby

Původní potřeby se plní, ale student popisuje nové potřeby. V takovém případě jsme se vraceli zpět k fázi případové a multidisciplinární práce.

Příklad z praxe – příběh Ivety

Zhlédla se v kamarádkách z atletiky a v trenérkách, ráda by se dle svých slov vyučila a dělala v životě něco pořádného, ale neví, co a jaké bude mít po ukončení povinné školní docházky možnosti. K přípravě do školy a na doučování stále těžko hledá motivaci. Pracovnice ČAS se sociální pracovnící ze SAS se na schůzce spolu s Ivetou a matkou domluvily, že školní linku i výběr budoucího směřování převezme právě pracovnice SAS a bude s matkou pracovat na zvyšování jejích kompetencí v rámci vedení dětí ke studiu. Samotné Ivetě pracovnice SAS může v budoucnu pomoci s orientací ve středních školách.

Potřeby nenaplněné

V takovém případě bylo třeba přenastavit způsob podpory, hledat společně nová řešení. Zjišťovali jsme, zda byly potřeby dobře definovány, společně jsme identifikovali důvody, které by mohly vést k nenaplnění potřeb. Znovu jsme se vraceli k fázi případové a multidisciplinární práce.

Ukončení spolupráce

V kontextu našeho projektu jsme spolupráci ukončovali ve třech případech:

- potřeby byly naplněny (naplňovány),
- stabilně existoval jiný case manager v síti,
- ukončení spolupráce ze strany studenta.

Naším záměrem nebylo se studentem navazovat dlouhodobý vztah a doprovázet jej procesem dospívání. Především zpočátku projektu jsme se snažili pracovat spíše technicky – zmapovat, vytvořit síť, koordinovat, zhodnotit a uzavřít případ. Potřebovali jsme metodu pilotně otestovat v určitém čase, na určitém počtu studentů a ověřit spolupráci se školami (resp. jejich ochotu spolupracovat nad případy s někým mimo školu).

55

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- Zvědomujte sobě, studentovi, rodiči, ostatním aktérům svou roli v daném případě a fázi spolupráce, ve které se nacházíte. Je důležité být pro všechny aktéry čitelný.
- V některých případech se může stát, že se z vás stane čistý síťář. Student (rodina) nepotřebuje vlastně vás, ale jen správně nasměrovat.
- Někdy zase student potřebuje někoho, komu se svěřit, a bude pro něj prospěšné, když budete dobrým kontaktním pracovníkem. I v takovém případě je důležité průběžně spolupráci hodnotit. Nemělo by se dít, že student zůstane ve službě „jen tak“.

Během projektu jsme se setkávali s různorodou délkou spolupráce, kterou ovlivňovaly identifikované potřeby a kapacita sítě pomoci. Nejkratší spolupráce probíhaly v řádu 1–2 měsíců, nejdelší pak trvala více než rok. V některých případech jsme se stali pro studenty

průvodci/mentory apod., než se uvolnila kapacita ve vhodné službě nebo než jsme identifikovali skutečnou příčinu nepohody. V praxi se ukázalo, že v síti (či v některých lokalitách) chybí aktéři, kteří by mohli poskytovat studentům podporu dlouhodobě. Někteří pak mají pro studenty bariéru ve své formě (nejsou schopni působit terénně, komunikovat v online prostoru...).

Příklad z praxe – příběh Ivety

Pracovnice se souhlasem Ivety a matky propojila všechny aktuálně zainteresované aktéry – školu, knihovnu, SAS a trenérku, a poslala jim vzájemné kontakty. Vedení případu ze strany pracovnice ČAS trvalo 7 měsíců.

Vždy jsme od studenta chtěli zpětnou vazbu na naši práci. Zda vyhovoval způsob a frekvence schůzek, zda si připadal dostatečně zapojený atd.

Příklad z praxe – zpětná vazba studentky

„Nejvíce mi pomohlo, že se moje témata otevřela a začala řešit. Když jsem přišla, měla jsem pocit, že už to nikdy nezačne. Byla jsem na několika místech, kde mě jen poslali zase dál nebo mi dali odkaz na internet. Během naší spolupráce jsem mohla projít psychodiagnostikou, kterou jsem si přála projít. Nejdůležitější krok je pro mě zahájení terapie. Během naší spolupráce jsem se také naučila se z každé malé věci hned nehroudit.“

Kontakt se školou během cesty se studentem

Pravidelné reporty školy probíhaly ve všech fázích během Cesty se studentem (v dohodnutých oblastech života, se souhlasem studenta) – domluvenou formou a v domluvené frekvenci. Školy v rámci evaluace velmi oceňovaly výměnu informací. Zaznamenali jsme, že pracovník takto škole poskytuje cenný úhel pohledu na studenta i z jiné perspektivy.

Řekli o spolupráci

„Skvělá byla rychlost komunikace – s Jirkou na WHTSP, s Radkem přes mail a telefon. Ze zpráv o spolupráci s žáky jsem dostávala důležité věci, nepotřebuji omáčku. Když bylo něco důležitého, dozvěděla jsem se to, jinak mně stačila obecná komunikace o probíhající spolupráci.“

„Rychlá reakce – toho si cením nejvíc. Stručné a jasné informování o tom, co se děje a bude dít. Nulová administrativní zátěž, nulová finanční zátěž. Srozumitelnost nabízené pomoci pro kluky.“

„Pozitivně vnímáme především dobrou komunikaci s vámi a vzájemné předávání informací. Rychlé předávání aktuálních informací po telefonu, rozsáhlejší mailem. Vstřícnost si chválí i rodiny, s nimiž jste navázali spolupráci.“

„..., pracovníkům se podařilo navázat spolupráci s rodinami žáků, škola tak byla informována i o skutečnostech, které jsme doposud neznali.“

Zároveň jsme měli na paměti, že pohled školy byl pro nás přínosný nejen na začátku spolupráce, ale zejména v jejím průběhu.

Příklad z praxe – příběh Ivety

Pracovnice byla po celou dobu spolupráce v kontaktu s třídním učitelem. Ten poskytoval zprávy, že Iveta nedělá viditelné pokroky ve škole, ale zároveň vnímal informace o tom, že maminka je spolupracující a velice schopná a Iveta vyniká v atletice a oceňoval, že se Iveta „jen tak neplácá“.

Kontakt s rodičem během cesty se studentem

Zapojení rodiče/rodičů do spolupráce se nám osvědčilo jako dobrý nástroj podpory. V ideálním případě kontakt probíhal po celou dobu spolupráce se studentem.

58

Probíhá

Intenzita a způsob kontaktu byly na společné domluvě mezi pracovníkem, studentem a rodičem. V mnoha případech jsme narazili na to, že samotný rodič potřeboval podporu (sociálně aktivizační služba, dluhové poradny, psychoterapie, centra duševního zdraví...). V takovém případě jsme pomohli podporu rodiči zajistit, domluvit, případně jsme i doprovázeli na první schůzky. Zlepšení situace rodiče má výrazný vliv na situaci studenta.

Intenzita zapojení rodičů byla velmi různá. Někdy byl rodič přítomen pouze na seznamovací schůzce s pracovníkem, jindy byl zapojen velmi intenzivně po celou dobu spolupráce. V některých případech pak probíhal pouze telefonický či e-mailový kontakt. V každém případě jsme se o navázání kontaktu s rodičem vždy pokusili.

Příklad z praxe – příběh Ivety

S matkou byla pracovnice v intenzivním kontaktu před navázáním do SAS. I to s sebou neslo zpočátku drobné potíže. SAS chtěla, aby se rodič poprvé ozval sám, což matka opakovaně neudělala. Ukázalo se, že je to především z důvodu nedostatku kreditu. Nakonec se podařilo domluvit první společnou schůzku se všemi dětmi a pracovnící SAS. Posléze byla matka v kontaktu hlavně se SAS. Pracovnice ČAS se proto ohledně aktuální situace obracela přímo na pracovníci SAS. Ta měla souhlas od matky k předávání informací.

Během projektu jsme naráželi na problematické momenty z oblasti kontaktu s rodičem. V případě, že jsme od rodičů průběžně **dostávali velké množství informací a jejich subjektivních pohledů**, vnímali jsme možné riziko zkreslení našeho pohledu. V některých případech také hrozilo **narušení důvěry studenta v pracovníka**.

Abychom předcházeli takovému zkreslení (nejen v rámci kontaktu s rodičem, ale i dalšími aktéry), snažili jsme se o preventivní kroky.

Příklad z praxe – problematické momenty při komunikaci s rodičem

1. Zajímali nás pohled rodičů/učitelů/dalších aktérů, ale pokud se stávalo, že jsme od rodiče/učitele slyšeli již po několikáté „dítě manipuluje, dítě je lhář“, vymezili jsme se.
 - Ocenili jsme rodiče, že se rozhodl spolupracovat, poděkovali jsme za důvěru a sdílení jeho pohledu, ale zdůraznili jsme, že jsme tento jeho názor již slyšeli, bereme jej v potaz, ale nyní je již třeba se posunout dále.
2. Pokud rodič začal větu „něco vám řeknu, ale dcera by nechtěla, abyste to věděla...“. Případně se nás rodiče snaží zavázat mlčenlivostí „...dceři to ale neříkejte...“.
 - Poděkovali jsme za důvěru s tím, že takovou informaci nechceme přijmout, protože pak s ní stejně nemůžeme kvalitně pracovat dál a efektivně ji využít ve prospěch studenta.
3. Stejný případ je, pokud se nás rodič snaží zavázat, abychom s ním šli do koalice a neříkali dítěti o plánovaných krocích.
 - Vysvětlíme, že kroky je třeba plánovat společně a znát směr, kterým společně máme jít. Primární směřování určovaly potřeby a přání ze strany studenta (pokud nejde o ohrožení života a zdravého vývoje).

Neprobíhá

Důvodů, proč kontakt s rodičem neprobíhal, bylo několik. Například starší student si nepřeje zapojení rodiče do řešení situace, rodič sám je bez zájmu o navázání kontaktu apod. Ať už byl důvod neprobíhající komunikace s rodičem jakýkoliv, vždy jsme se snažili možnost znovu nabízet, otevírali jsme další možné úhly pohledu, proč je dobré rodiče alespoň informovat a bazálně zapojit.

Zpětná vazba

Vždy jsme se v průběhu spolupráce zajímali o to, jak rodičům vyhovoval způsob naší práce. Ptali jsme se na to, co by se mohlo do budoucna v rámci spolupráce zlepšit, co případně dělat jinak.

Příklad z praxe – zpětná vazba rodiče

„Dobrý den,

velice Vám děkuji za informace, s Mirkem jsme všechno probrali. Zdá se mi spokojený, že má možnost chodit na terapii. Takže Vám děkuji za pomoc, nevím, jak to správně formulovat, ale mně Vaše spolupráce s Mirkem velice pomohla a ulevila. Někdy je problém se dotelefonovat a probojovat k tomu, co potřebujete, a v dnešní době velice často narážím na odmítnutí. A samozřejmě pocit, že za vaše dítě je ochotný bojovat i někdo jiný, je ulevující. Určitě si myslím, že Vaše činnost je přínosná ve všech ohledech, a velice si jí vážím. Děkuji a přeji Vám, ať se Vám daří i nadále vytrvat ve své práci, má to určitě smysl.“

Cesta se školou

pdf dokument ↘

Case management pro děti a dospívající ve spolupráci se školou

česká asociace **streetwork.cz**

cesta se školou

PRŮBĚŽNÁ EVALUACE

Scházejte se v pravidelných intervalech i v případě, že nemáte otevřený případ konkrétního studenta/ky.
Evaluujte, jak vám vyhovuje vzájemná komunikace a předávání informací. Co změnit, co zlepšit.

ROZVOJ ŠKOLY

Přinášejte témata, která se dozvíte od studentů/ek o škole a zobecněte je. Jde o témata, o kterých má škola vědět, zaměřit se na ně a řešit je (drogy, šikana, problematické chování některých učitelů...).

SÍŤ PODPORY PRO ŠKOLU

Učte školu funkčně síťovat (sociální služby, OSPOD a další úřady, zdravotnictví, terapie, policie, komunitní služby, další školy...), aby uměla reagovat na různé oblasti a životní potřeby studentů/ek. Iniciujte setkání aktérů v lokalitě, kam mohou přinášet anonymizované kazuistiky a hledat řešení.

Během celého projektu jsme si neustále potvrzovali, jak je důležité aktivně komunikovat se školou ohledně vytipovaného studenta, viz **Kontakt s rodičem během cesty se studentem**. Stejně podstatný byl i průběžný kontakt ze strany pracovníka, a to i v případě, že paralelně neprobíhala aktivní spolupráce s konkrétním studentem z dané školy. Tento průběžný kontakt byl důležitý pro dlouhodobou spolupráci a podporu pedagogů, který směřoval k udržitelnosti nastavených postupů.

Průběžná evaluace

Pro nastavení optimální komunikace jsme zjišťovali potřeby školy, přinášeli vlastní postřehy a ladili vzájemnou spolupráci. Za tímto účelem byl do *Smlouvy* se školou zapracován bod zmiňující proces evaluace. Zpětnou vazbu jsme ve většině případů žádali 1x za pololetí tak, aby respektovala „časoprostor“ školy. Na základě průběžně získané zpětné vazby pak bylo možné pružně reagovat změnou přístupu. Otázky byly zasílány e-mailem pedagogům, se kterými jsme byli nejčastěji v kontaktu v rámci konkrétních studentů.

Příklad z praxe – průběžná evaluace

1. Co vám (osobně i škole) přinesla spolupráce s pracovníky České asociace streetwork v projektu IKAP-II?

„První, co mě napadá, jsou – rozvázané ruce. Když se nad tím rokem spolupráce zamyslím, dostaví se velká úleva, úleva v tom, že jako pracovník školy a ŠPP nejsem na vše sama, jsou tu lidé, kteří mají čas, energii, zkušenost, kontakty, odbornost, a navíc pohled zvenčí. To vše je pro potencionálního klienta (žák v nesnázích) nesmírně terapeutické, nápomocné, podporující a efektivní.“

2. Jaké prvky spolupráce hodnotíte pozitivně? V čem v rámci spolupráce s Vaší školou pokračovat?

„Ochota pracovníků, jejich flexibilita (možnost schůzky ve škole, kdekoli), časová pružnost, snaha najít řešení, mnohovrstevný pohled, nezaujatost. Pozitivně vidím také to, že je průběh monitorován, že máme zpětnou vazbu! To je velmi důležité, mnohé organizace, odborná pomoc – toto školy neposkytují.

Dále hodnotím kladně – možnost potkat se ve třech i s žákem, pomoc v komunikaci s rodiči apod., rozšíření portfolia pomoci, nakontaktování.

Pokračování: účast na Platformě, možnost nabídnout rodičům nebo žákům pomoc zvenčí – ve velmi krátkém časovém horizontu, možná pomoc při vytváření celkové strategie školy v předcházení školní neúspěšnosti – v rámci prevence.“

3. Co dělat v rámci spolupráce s Vaší školou jinak? Čeho ubrat, co přidat...?

„Možná představení se celému ped. sboru nebo aspoň celému vedení školy, u nás ve škole vlastně vím o práci Čes. as. streetwork já, byť vždy informace sděluji na setkání s vedením školy či ped. radě, problém je ale spíše na naší straně, že toto téma není pro některé pracovníky školy vůbec ve spektru jejich zájmu. Při jednání s rodiči nebo žáky vědět, zda je mohu na vás odkázat, máte kapacitu či ne, zda mohu vaše služby nabízet.“

Evaluace probíhala i v rámci osobních hodnotících setkáních, a to především u škol, kde byly složitější clientské případy či vyvstalo konkrétní téma, které se týkalo celé školy (např. nastavení komunikace v rámci pedagogického sboru, kontakt s OSPOD ohledně absence ve výuce apod.).

Doporučení aneb Na co si dát pozor!

- Po celou dobu spolupráce udržujte kontakt se školou a průběžně zjišťujte, jak se pedagogům zdá práce užitečná, abyste případně mohli pracovat se zpětnou vazbou.
- Dbejte opatrnosti a citlivosti, pokud chcete upozornit na systémové nejasnosti a obtíže ve škole, které se díky spolupráci objeví. Jděte na setkání ve dvou, ať v tom nejste sami, a můžete si po schůzce dát zpětnou vazbu mezi sebou.

Rozvoj školy

65

Průběžná evaluace nám spolu s informacemi od studentů a pedagogů přinášela pestrou paletu témat o škole a jejím fungování. Tyto informace jsme se pak následně snažili využít ve prospěch školy, a podpořit tak její rozvoj. Nejčastěji šlo o témata, jako jsou látkové či nelátkové závislosti, šikana v rámci třídního kolektivu, problematické chování některých pedagogů či systémové nedostatky ve fungování školy.

Příklad z praxe – rozvoj školy

V jedné ze škol se spolupráce na projektu výchovné poradkyni osvědčila natolik, že se domluvila na posílení ŠPP o sociálního pedagoga. V druhé polovině projektu byla již tato pozice obsazena (financováno z OP JAK).

Škola dostala doporučení od pracovníka, jak komunikovat s OSPOD v rámci záškoláctví studenta. Jak formulovat podnět a na základě čeho, v jaké šíři a termínu může dostat odpověď ohledně dalšího řešení ze strany OSPOD.

Přínosem pro jednotlivé pedagogy zapojených škol byly také změny v náhledu na zapojené studenty. Pedagogům se tak díky zpětné vazbě od pracovníka dostalo nového, rozšířeného pohledu na situaci studenta. Tento nový pohled způsobil lepší pochopení toho, co studenti zažívají a proč v důsledku selhávají ve vzdělávacím procesu.

Řekli o spolupráci

„V rámci projektu České asociace streetwork Multidisciplinární práce ve škole case manažeři projektu podporovali vybrané žákyně naší školy, díky spolupráci v tomto projektu jsme měli možnost budovat kontakty se sítí podpůrných služeb pro naše žákyně a jejich rodiny a učit se integrovat podobnou podporu do činnosti školního poradenského pracoviště naší školy.“

Spolupracující pedagogové byli velmi rádi, že v problematice najednou nejsou sami, měli podporu a možnost konzultovat nejen zapojené, ale i nezapojené studenty. Na základě toho pak mnohem lépe vnímali naše podněty.

Síť podpory pro školu

Síť podpory pro školu byla nabízena již od prvních kontaktů se školou a byl to i jeden z argumentů, které zástupce škol, a především ŠPP pomáhal přesvědčit o zahájení spolupráce. Školy velmi oceňovaly, pokud jsme jim doporučili aktéry, kteří jim pomohli vyřešit jejich témata. Pedagogům byly poskytovány informace o projektech, výzvách, programech pro jejich studenty, termínech otevření podpůrných skupin apod.

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- Mějte přehled o službách, programech, skupinách... pro cílovou skupinu.
- Pravidelně a aktivně se zajímejte o kapacity, možnosti a postupy u ostatních aktérů, se kterými spolupracujete.

Škola se učila, kam se může dále obracet, či zažívala dobrou zkušenost s konkrétním pracovníkem, který byl zapojen do spolupráce se studentem. Zde se nejvíce ukazovalo, že pedagogové by v mnoha případech rádi pomohli svým studentům, ale narážejí na zmíněné personální a časové kapacity, které jim neumožňují vystoupit ze školního časoprostoru. Toto je jeden z argumentů, proč **vstupovat do spolupráce s jinými mimoškolními aktéry a proč by byla prospěšná pozice sociálního pedagoga ve školách.**

Řekli o spolupráci

„Když jsem potřebovala, máte v hlavě rovnou nápady a kontakty na další organizace a postupy.“

„Kontakty a zkušenosti na síť podpůrných služeb pro mladé lidi a jejich rodiny, budování profesionálních vztahů v sektorech školství a sociální služby formou sdílení zkušeností, kazuistických diskuzí.“

„Znovu se nám potvrdilo, jak velmi důležitá je provázanost, koordinace a předávání informací mezi zainteresovanými subjekty.“

Potřeby studentů lze saturovat pomocí konkrétních aktérů či nástrojů, případně jejich kombinací. Pomoc je možné hledat nejen mezi konkrétními službami (NZDM, terénní programy pro děti a mládež, OSPOD, psychoterapeut, psychiatr, mentoringový program, komunitní služby), ale také mezi nástroji digitálního světa (např. aplikace na téma duševní zdraví, aplikace pro monitorování času stráveného on-line apod.).

Důležité bylo školám ukázat pestrost podpůrné sítě a představit jim tematické zaměření, funkčnost, ale především definované role a možnosti jednotlivých aktérů. Pedagogové se pak dokázali mnohem lépe orientovat v systému a reagovat do budoucna na pestré potřeby studentů.

Příklad z praxe – navázání spolupráce školy a sociální služby

Představení nízkoprahového zařízení pro děti a mládež v lokalitě blízko školy a jejich vzájemné seznámení, kdy škola nevěděla, že taková služba existuje.

Na žádost pedagožky bylo uspořádáno minivzdělávání zaměřené na orientaci ve službách a možnostech, kam se tematicky obrátit.

Platforma

Platforma k tématu prevence předčasných odchodů ze vzdělávání byla jednou z dalších aktivit, která byla školám v rámci realizace projektu nabízena.

V průběhu realizace se střídaly 3 typové modely setkávání *Platformy*: tzv. **sdílecí, na míru konkrétní škole na zvolené téma, a otevřená setkání na aktuální témata.**

Sdílecí Platforma

Sdílecí *Platforma* měla strukturovaný program. V úvodní části došlo ke stručnému představení účastníků. Dále byl čas rozdělen na dvě části. První z nich byla věnována představení některých ze dvou přítomných služeb, kdy zástupci popsali přijímání klientů do služeb

a jejich konkrétní nabídku pomoci. Na *Platformě* byly představeny služby z oblasti pomoci duševního zdraví, nízkoprahové sociální služby, terapeutické apod. Druhá část byla věnována konkrétním kazuistikám, které přinesli zástupci pedagogů. Cílem této části bylo, aby účastníci poznali různé možnosti a pohledy na řešení daného případu. Tím došlo k lepšímu pochopení toho, co je možné v podpoře konkrétního studenta udělat, kteří aktéři podpory mohou hrát klíčovou roli, jaké jsou jejich možnosti a hranice pomoci.

Platforma na míru konkrétní škole

Tato *Platforma* byla ušita na míru dané škole. Realizační tým byl otevřen tématům, která pedagogové přinášeli a v několika případech přišel s nabídkou realizace *Platformy* přímo v dané škole. Realizovali jsme *Platformy* na téma duševního zdraví, jak pracovat s projevy agrese na půdě školy, téma sebepoškozování a sebevražedné tendence u mladých lidí nebo téma genderová, vztahová a sexuální rozmanitost.

Toto setkání přineslo dva efekty. Jeden z nich bylo seznámení se s konkrétním tématem, které bylo prezentováno najatým externím lektorem, druhý efekt spočíval v tom, že se pedagogové společně potkali a mohli diskutovat k tématu, které je zajímalo. V běžné práci na takovýto druh setkání nemají dostatek času a prostoru.

Otevřená Platforma na aktuální témata

Setkání, která byla věnována širší cílové skupině, např. partneři projektu iKAP II, zástupci škol či zástupci nízkoprahových služeb. Na těchto setkáních jsme se ve spolupráci s vybraným odborníkem věnovali konkrétnímu tématu – např. téma souhlas – základní principy sexuální výchovy, duševní zdraví aj.

Zapojené školy hodnotily vznik a realizaci takové Platformy jako velmi přínosnou. Nejčastěji byly zmiňovány přínosy a benefity jako příležitost pro setkávání, sdílení společných témat či kazuistik, předávání dobré praxe, společné hledání nejvhodnějších řešení náročných situací v životě studentů, navazování nových kontaktů v síti či rozšíření obzorů v konkrétních oblastech.

Řekli o spolupráci

„Velmi cenné byly zkušenosti ze setkávání Platformy, kde jsme měli možnost získat kontakty na pomáhající organizace. Velkým přínosem byla možnost nabídnout studentům podporu v krizových situacích či v situacích, na které jsme jako škola nestačili. Velmi příjemná byla zkušenost, že na to nejsme sami. Pozitivní reakce studentů nás utvrdily v přesvědčení, že jde o pomoc, která je účinná a studenty přijímaná. Důležitá byla i návaznost na další podporující služby, které konzultanti nabídli studentům a se kterými jsme se seznámili i my jako škola.“

Platforma se tak osvědčila jako chybějící prvek, který školy i aktéři v síti využívali a v reflektivních zprávách pozitivně hodnotili. Takový formát multidisciplinárních setkání byl jedním z mála příležitostí pro setkání zástupců školství a sociální sféry. Zapojení účastníci by na základě výstupů z anonymního evaluačního dotazníku uvítali realizaci sdílecích setkání Platformy i v budoucnu.

Příklad z praxe – odpověď z evaluačního dotazníku k Platformě

„Celkový program a koncepce byly skvělé. Představení 2 subjektů/projektů (Dům tří přání, program Dostuduj.fit). Poté sdílení a práce s kazuistikami. Navýšení času jsem myslela právě na kazuistiky, max. o půl hodiny, aby bylo možno probrat ještě jeden případ. Pro mě bylo velice přínosné slyšet jak nápady, tak praxi od ostatních kolegyň a kolegů, jak by daný problém řešili či řeší. Je to inspirace a dodání jistoty, zároveň i psychologický efekt sdílení, že v tom nejsme sami, že se na školách řeší podobné problémy, což funguje jako balzám proti bezmoci, vyhoření a černobílému uvažování.“

Jednotlivá setkání Platformy a počet účastníků, který se v průběhu účastnil, byl významně ovlivněn tím, že byla realizace směřována na území hlavního města Prahy, kde je síť podpory a pomoci nejhustší. Jednotlivých setkání se obvykle účastnili zástupci škol, se kterými jsme v rámci projektu spolupracovali na individuální podpoře studentů.

Doporučení aneb na co si dát pozor!

- Setkání zkuste svolat v rámci konkrétní lokality vašeho města či obce – např. v menším formátu.
- Pozvěte vybrané školy a aktéry, se kterými buď již spolupracujete, nebo ty, se kterými spolupráci chcete navázat.
- Získejte tak unikátní možnost poznat se navzájem a vytvořit funkční síť podpory a pomoci pro konkrétní příběhy studentů. Navázané osobní kontakty pro vás budou cenným nástrojem pomoci.
- Mějte připravený program, aby setkání mělo strukturu. Zároveň nezapomeňte i na prostor pro „neformální“ navazování vztahů.

Závěr

Cílem tohoto dokumentu bylo popsání konkrétní zkušenosti realizačního týmu České asociace streetwork, který se věnoval tématu *Prevence předčasných odchodů ze vzdělávání pomocí nástroje case managementu a multidisciplinární spolupráce se školou, ale také pořádáním Platformy*. Tato zkušenost byla založena na následujícím vzorku.

Smlouva o vzájemné spolupráci byla uzavřena s **22 školami** (9 základních škol, 1 odborné učiliště, 3 střední odborné učiliště, 7 středních odborných škol a 2 gymnázia).

V rámci projektu bylo přímo podpořeno **66 studentů** – uzavřený *Informovaný vstup do projektu*. Věková struktura studentů byla: 5 studentů ve věku 12–13 let; 14 studentů ve věku 14–15 let; 24 studentů ve věku 16–17 let; 23 studentů ve věku 18–20 let. V době zahájení spolupráce byli v následujícím stupni vzdělávání: 20 studentů základní vzdělání; 2 studenti střední vzdělání – bez výučního listu; 13 studentů střední vzdělávání – s výučním listem (3leté); 31 studentů střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Zrealizováno bylo **celkem 15 setkání Platformy** pro prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání. Pět setkání bylo věnováno sdílení a navazování mezioborových kontaktů, včetně řešení konkrétních kazuistik, 4 setkání byla určena pro pedagogický sbor konkrétních škol, zbývajících 6 setkání bylo věnováno širší cílové skupině. Do jednotlivých setkání *Platformy* se v průběhu realizace projektu **zapojilo více než 130 účastníků**, z toho minimálně 75 bylo z řad pedagogických pracovníků. Někteří se zúčastnili setkání opakovaně.

Věříme, že uvedený popis a zkušenosti čtenáře **inspirují k navazování spolupráce mezi školami, sociálními službami a dalšími aktéry** při řešení náročných životních situací dětí a mladých lidí. Pedagogové jsou skvělými depistážními pracovníky, kteří identifikují náročné momenty v životě mladých lidí. **Díky této depistáži a včasné spolupráci v síti tak můžeme předejít mnoha složitějším situacím v životech dětí a mladých lidí.**

Na závěr bychom také rádi upozornili na novou **Metodiku case managementu**⁷, která vznikla pod hlavičkou organizace SOFA. Tento metodický dokument věnující se **case managementu jako nástroji podpory rodiny se svým obsahem soustředí primárně na spolupráci se základními školami – zejména první stupeň.**

⁷ Dostupné z www.societyforall.cz/metodika-case-managementu
(30. 10. 2023)

Databáze služeb – odkazy

Při práci case managera je jednou z nejdůležitějších znalostí znalost sítě – návazných služeb. V rámci naší práce jsme se nakonec rozhodli nevytvářet jednu z mnoha databází služeb, ale pracovat s těmi stávajícími. Zde přinášíme přehled základních databází, které jsme používali při naší práci. Databází je velké množství, a ne všechny jsou vždy aktuální, přináší však možnost dobré orientace ve službách.

[Právo na dětství – katalog](#)

[MPSV – Registr sociálních služeb](#)

[Dům tří přání – Mapa Ohrožené dítě](#)

[Šance Dětem – seznam databází](#)

[ČOSIV – Kontakty – pomoci](#)

[Národní portál psychiatrické péče – zdravotní služby](#)

[Národní portál psychiatrické péče – sociální služby](#)

[Česká asociace streetwork – mapa služeb](#)

[Mapa pomoci – drogy-info](#)

[Národní registr poskytovatelů zdravotnických služeb](#)

[Psychoportál](#)

[Nevypusť duši](#)

[Nepanikař](#)

[Opatruj se – krizová pomoc](#)

[Opatruj se – jiná pomoc](#)

[NUDZ – Sebevraždy a sebepoškozování](#)

[Pedagogicko-psychologické poradny](#)

[Speciálně-pedagogické centra – Praha](#)

[Certifikovaní poskytovatelé primárních prevencí](#)

[Česká asociace pro psychoterapii](#)

[Česká společnost KBT](#)

[České sociální podniky a tištěná verze](#)

[Rejstřík škol MŠMT](#)

[Atlas školství](#)

[Infoabsolvent](#)

Literatura pro inspiraci

Následující seznam literatury, která se věnuje podrobněji jednotlivým tématům projektu jako je například case management, multidisciplinární spolupráce, případové či rodinné konference aj., nemá být úplným výčtem. Jedná se pouze o vybranou literaturu, která je volně přístupná na internetu v českém jazyce. Zájemcům má poskytnout hlubší vhled do jednotlivých témat.

Case management

DOUSODILOVÁ, K. *Metodika Case managementu*. [on-line] 2020. Dostupné z:

www.clovekvtisni.cz/media/publications/1462/file/metodika-case_ok_opr2.pdf

HUBÍKOVÁ, O. *Case management v sociální práci na obecních úřadech – dluhy*. [on-line] 2018. Dostupné z: www.mpsv.cz/

documents/20142/756919/Projekt_VUPSV-S2-5_Hlavni_vystup.pdf/6ce2ac29-eeeb-f64c-4fdf-1f0126fe81f4

CHLÁPKOVÁ, M.; KRČMÁŘOVÁ, K.; SKÁCELOVÁ, P.; VRBKOVÁ, Š. a kol. *Metodika procesu případové práce* [on-line] 2014. Dostupné z:

www.kr-zlinsky.cz/docs/clanky/dokumenty/8984/metodika-pripadove-prace.pdf

NAVRÁTIL, P. a kol. *Pojetí případové sociální práce (casework a casemanagement)*. [on-line] 2017. Dostupné z: www.mpsv.cz/

documents/20142/225517/Sesit_socialni_prace_c._2.pdf/333bf02f-e609-4550-ecd1-0ece69cf853f

SOLAŘOVÁ, H. *Case management aneb případové konference v praxi*. [on-line] 2013. Dostupné z:

www.benepal.cz/files/project_4_file/CASE-MANAGEMENT.PDF

SVOBODA, D.; ČERNÁ, R.; ŠŤASTNÁ, M.; *Case management v programech Amalthea*. [on-line] Dostupné z:

www.amalthea.cz/data/File/metodiky%20ke%20stazeni/odborn%C3%A9%20metodiky/case%20management/PU9_rev01.pdf

Multidisciplinární (mezioborová) spolupráce

KODYMOVÁ, P.; a kol. *Sociální pracovník v multidisciplinárním týmu*. [on-line] 2015. Dostupné z:

www.mpsv.cz/documents/20142/953091/3ssp.pdf/7f72a3fc-91fc-c606-6781-cb374d528797

Metodika multidisciplinární spolupráce Centra Anabell. [on-line] Dostupné z: knihovna.anabell.cz/publikace/product/view/1/95

Metodický pokyn spolupráce ZŠ a OSPOD SK. [on-line] 2019. Dostupné z:

www.kr-stredocesky.cz/documents/20688/10721156/Metodick%C3%BD%20

[pokyn+1-2019+-+Spolupr%C3%A1ce+Z%C5%A0+OSPOD.pdf/17e87c4c-5b7e-4337-b526-47e1061d4deb](http://www.kr-stredocesky.cz/documents/20688/10721156/Metodick%C3%BD%20pokyn+1-2019+-+Spolupr%C3%A1ce+Z%C5%A0+OSPOD.pdf/17e87c4c-5b7e-4337-b526-47e1061d4deb)

PEŠKOVÁ PŘÍHODOVÁ, L. *Mezioborová spolupráce jako funkční nástroj podpory náhradních rodin*. [on-line] 2019. Dostupné z:

www.rozumacit.org/dokumenty/projektove_metodiky/2019_metodika_mezioborova_spoluprace.pdf

PETŘÍČKOVÁ, L. a tým Centra SOS Archa. *Metodika spolupráce multidisciplinárního týmu odborníků – Nadace Sirius*. [on-line] 2011.

Dostupné z: www.nadacesirius.cz/soubory/prilohy/Diakonie-metodika-multidisciplinari-spoluprace.pdf

STAROSTKOVÁ, D. *Metodika multidisciplinární spolupráce*. [on-line] 2015. Dostupné z:

knihovna.anabell.cz/publikace/product/view/1/82

FAMĚŘOVÁ, R.; HÝL, P.; KELLNER T.; ŠVADLENOVÁ, M. *Sborník mezioborové spolupráce – Probační a mediační služba*. [on-line]

2018. Dostupné z: www.pmscr.cz/wp-content/uploads/2021/08/projekty_PZJII_SBORNIK_MEZIOBOROVE_

[SPOLUPRACE_201106.pdf](http://www.pmscr.cz/wp-content/uploads/2021/08/projekty_PZJII_SBORNIK_MEZIOBOROVE_SPOLUPRACE_201106.pdf)

BURIÁNOVÁ, V. *Multioborová kooperace v případech dětí ohrožených domácím násilím*. [on-line] 2017. Dostupné z:

www.centrumlocika.cz/pro-odborniky/metodika-a-vyzkumy

Případové či rodinné konference

Manuál případových konferencí MPSV. [on-line] 2011. Dostupné z:

www.mpsv.cz/documents/20142/954480/manual.pdf/acf5d4a4-2427-aff8-c229-e2a2ce81f5db

Metodika případových konferencí přizpůsobených dětem s ADHD. [on-line]. Dostupné z:

www.pravonadetstvi.cz/files/files/Metodika-PK_MGS.pdf

SLEZÁKOVÁ, E.; MRÁZOVÁ, J. *Metodika případové konference.* [on-line] 2020. Dostupné z:

knihovna.anabell.cz/publikace/product/view/1/112

ŠŤASTNÁ, M. *METODIKA PŘÍPADOVÝCH KONFERENCÍ v rámci interdisciplinární spolupráce města Chrudim formou case managementu.*

[on-line]. Dostupné z: www.sance.chrudim.cz/case-management-dokumenty-ke-stazeni-540/

DUNOVSKÁ, K. *Metodika rodinných konferencí.* [on-line] 2012. Dostupné z:

www.amalthea.cz/data/File/metodiky%20ke%20stazeni/odborn%C3%A9%20metodiky/Rodinn%C3%A9%20konference/metodika-rodinnych-konferenci-2015.pdf

Nástroje či metodiky mapování potřeb

Nástroje OSPOD pro přehlednější vyhodnocování situace rodiny a dítěte. [on-line] 2020. Dostupné z:

[www.pravonadetstvi.cz/files/files/Nastroje-pro-OSPOD-final\(1\).pdf](http://www.pravonadetstvi.cz/files/files/Nastroje-pro-OSPOD-final(1).pdf)

Pomocné nástroje k vyhodnocování a plánování. Dostupné z:

www.pravonadetstvi.cz/odbornici/metody-a-nastroje/pomocne-nastroje-k-vyhodnocovani-a-planovani/

SOLAŘOVÁ, H.; SVOBODOVÁ, A.; RACEK, J.; SVOBODOVÁ, M. *Vyhodnocování ochranných a rizikových faktorů v sociálně-právní ochraně dětí.* [on-line] 2018. Dostupné z: lumos.contentfiles.net/media/assets/file/Vyhodnocovani_rizik_publicace.pdf

Seznam zkratek

CM - case management či case manager

MTD - multidisciplinární přístup

ZŠ - základní škola

SŠ - střední škola

OU - odborné učiliště

SOU - střední odborné učiliště

SOŠ - střední odborná škola

ŠPP - školní poradenské pracoviště

ČAS - Česká asociace streetwork, z. s.

NZDM - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

SAS - sociálně aktivizační služba

OSPOD - orgán sociálně-právní ochrany dětí

PMS - probační a mediační služba

MČ - městská část

Přílohy

- Příloha č. 1 **Dohoda o vzájemné spolupráci**
- Příloha č. 2 **Informovaný souhlas žáků* yň/zákonných zástupců**
- Příloha č. 3 **Souhlas se zpracováním osobních údajů**
- Příloha č. 4 **Kolo spolupráce**
- Příloha č. 5 **Kolo života – oblasti**
- Příloha č. 6 **Kolo života – prázdné**

Dohoda o vzájemné spolupráci

pdf dokument ↘

Dohoda o vzájemné spolupráci

NÁZEV SUBJEKTU: _____

ADRESA SUBJEKTU: _____

IČO: _____

ZÁSTUPCE*KYNÉ SUBJEKTU:
(DÁLE JEN ŠKOLA) _____

A

NÁZEV SUBJEKTU: _____

ADRESA SUBJEKTU: _____

IČO: _____

ZÁSTUPCE*KYNÉ SUBJEKTU:
(DÁLE JEN PARTNER PROJEKTU) _____

Cíl dohody: spolupráce v rámci projektu iKAP II – Inovace ve vzdělávání, r. č. CZ.02. 3. 68/0.0/0.0/19_078/0021106 realizovaného hlavním městem Praha ve věci multidisciplinární práce u vybraných žáků a žákyň, která se řídí následnými dohodami a právními předpisy mezi žáky*němi/zákonnými zástupci a partnerem projektu s cílem předcházet předčasným odchodům.

Konkrétní průběh spolupráce:

1. Sociální pracovníci*ice České asociace streetwork, z. s. poskytují své služby žákům*yním formou case managementu na základě individuální domluvy mezi pracovníky*cemi a žáky*němi/zákonnými zástupci*kyněmi.
2. Škola za tímto účelem může umožnit využívání předem určených prostor školy.
3. Partner projektu může distribuovat letáky a jiné informační materiály mezi žáky a žákyně školy.
4. Obě strany mají možnost svolat společnou schůzku nad tématy, která potřebují vzájemně konzultovat.
5. Škola, případně zástupcem*kyní pověřená osoba, se může zúčastnit case managementu k danému případu, případně je vyzvána ke spolupráci partnerem projektu.
6. Předávání informací se řídí uděleným souhlasem mezi partnerem projektu a žákem*kyní /zákonným zástupcem*kyní. Není tak možné podávat informace o žácích*kyních třetí straně, bez jejich souhlasu.
7. Aktivity jsou partnerem projektu poskytovány zdarma a jsou zcela dobrovolné.
8. Partner projektu se zavazuje zpracovávat osobní údaje v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů ve znění pozdějších předpisů a nařízením (EU) 2016/679.
9. Osobní údaje, které budou ze strany školy poskytnuty partnerovi projektu, jsou: jméno, příjmení, informace o školním prospěchu, informace o případných kázeňských proviněních, případně o chování žáka*yně v kolektivu, a to vztahující se k vybraným žákům*kyním na základě předchozí domluvy partnera projektu a školy.

Doba trvání dohody:
Tato dohoda se sjednává na dobu určitou od _____ do _____. V případě odstoupení od dohody mohou obě strany písemně vypovědět spolupráci. K tomu se uskuteční společná schůzka, která bude mít za cíl shrnout výsledky spolupráce.

V _____, dne _____

Informovaný souhlas žáků*yň/ zákonných zástupců

pdf dokument ↘

81

Informovaný souhlas žáků*yň/zákonných zástupců

Já, níže podepsaný*á, **uděluji souhlas s účastí v projektu ve věci multidisciplinární práce** u vybraných žáků a žákyň, který je platný **ode dne podpisu tohoto souhlasu do konce projektu:** _____

Konzultanti*ky z řad partnera projektu budou spolupracovat s účastníkem*ici za účelem vytipování rizikových situací, stanovení příčin a rozpoznání kroků, které povedou k zabránění předčasnému odchodu ze vzdělávání. Společně naleznou **vhodnou podporu** z řad sociálních, zdravotních nebo jiných služeb. Sami **konzultanti*ky jsou primárně zprostředkovatelem podpory**. Jejich náplní práce je samotná koordinace, která je založena na vytváření aktivní sítě služeb okolo účastníka*ice.

Při realizaci projektu je nezbytná koordinace a spolupráce více organizací, proto souhlasím s tím, aby si organizace, které mi budou (mému dítěti) poskytovat odborné služby **mohly mezi sebou vzájemně předávat informace/osobní údaje o mně/mém dítěti**, které jsou významné proto, aby mi/mu mohlo být efektivně poskytováno poradenství a podpora v jeho životní situaci.

ANO: NE:

Po navázání spolupráce bude souhlas upřesněn o doplnění: zapojené služby/organizace, jméno pracovníka služby a rozsah sdílených informací (případně další podrobnosti).

Svůj souhlas můžete kdykoliv odvolat bez jakýchkoliv sankcí. Pokud souhlas odvoláte, není tím dotčena zákonnost zpracování osobních údajů před tímto odvoláním.*

Já, níže podepsaný(á)

JMÉNO A PŘÍJMENÍ ŽÁKA/
ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCE: _____

TRVALÉ BYDLIŠTĚ: _____

prohlašuji, že jsem plně porozuměl(a) výše uvedeným informacím.

V _____, dne _____

JMÉNO A PŘÍJMENÍ, PODPIS OSOBY UDĚLUJÍCÍ SOUHLAS
(ŽÁK*YNĚ / ZÁKONNÝ ZÁSTUPCE*KYNĚ): _____

* Uvedené osobní údaje budou zpracovávány v listinné i v elektronické podobě. Na základě těchto údajů nebudou činěna žádná rozhodnutí výlučně automatizovanými prostředky. Pokud budete mít výhrady ke zpracování osobních údajů, můžete podat stížnost u Úřadu pro ochranu osobních údajů. Sídlo: Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7

Souhlas se zpracováním osobních údajů

pdf dokument ↘

Souhlas se zpracováním osobních údajů

dle nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů, nebo „nařízení GDPR“) a zákona č. 110/2019 Sb. o zpracování osobních údajů

Já, níže podepsaný*á (v dokumentu budu označován*á jako „subjekt údajů“), tímto uděluji výslovný svobodný a informovaný souhlas se zpracováním osobních údajů (dále jen OÚ).

JMÉNO A PŘÍJMENÍ: _____

ADRESA BYDLIŠTĚ: _____

DATUM NAROZENÍ: _____

ZÁKONNÝ ZÁSTUPCE*KYNĚ
SUBJEKTU ÚDAJŮ: _____

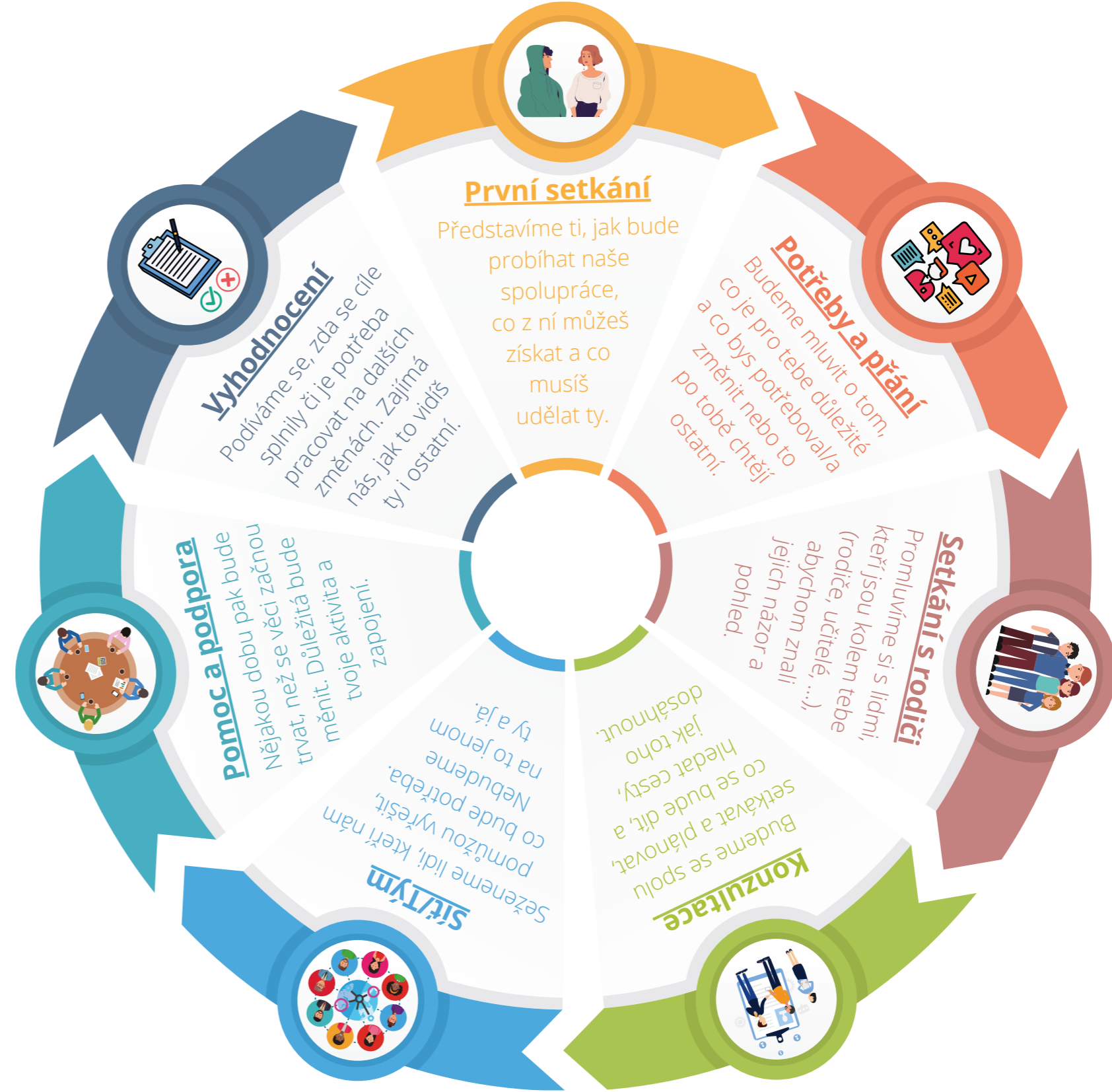
Účelem zpracování OÚ je spolupráce v rámci projektu iKAP II – Inovace ve vzdělávání, r. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0021 106 realizovaného hlavním městem Praha ve věci multidisciplinární práce u vybraných žáků a žákyň (subjektu údajů) s cílem předcházet předčasným odchodům.

Zpracovávány OÚ subjektu údajů jsou následující údaje, přičemž subjekt údajů zaškrtnutím příslušného pole dává souhlas k jejich správě. Souhlas je poskytován na dobu od data podpisu tohoto souhlasu do 30. 11. 2023.

	ANO	NE
Jméno a příjmení za účelem identifikace subjektu údajů.	☐	☐
Datum narození za účelem identifikace subjektu údajů.	☐	☐
Adresa bydliště za účelem vytvoření návazné sítě v okolí subjektu údajů.	☐	☐
Školní prospěch za účelem sestavení individuálního osobního plánu subjektu údajů a vytipování rizikových situací, na základě kterých se ustanoví následné kroky vedoucí k cíli tak, aby se zabránilo předčasnému odchodu ze vzdělávání.	☐	☐
Kázeňská provinění za účelem sestavení individuálního osobního plánu subjektu údajů a vytipování rizikových situací, na základě kterých se ustanoví následné kroky vedoucí k cíli tak, aby se zabránilo předčasnému odchodu ze vzdělávání.	☐	☐
Vztahy subjektu údajů v kolektivu, se spolužáky za účelem sestavení individuálního osobního plánu subjektu údajů a vytipování rizikových situací, na základě kterých se ustanoví následné kroky vedoucí k cíli tak, aby se zabránilo předčasnému odchodu ze vzdělávání.	☐	☐
Rodinné prostředí a vztahy s okolím za účelem rozpoznání a stanovení příčin případného odchodu ze vzdělávání, které mohou být předmětem sestavení individuálního osobního plánu a stanovení kroků vedoucích k řešení situace.	☐	☐
Trávení volného času za účelem rozpoznání a stanovení příčin případného odchodu ze vzdělávání, které mohou být předmětem sestavení individuálního osobního plánu a stanovení kroků vedoucích k řešení situace, a zároveň za účelem kroků vedoucích ke změně způsobů trávení volného času.	☐	☐
Zdravotní stav za účelem rozpoznání a stanovení příčin případného odchodu ze vzdělávání, které mohou být předmětem sestavení individuálního osobního plánu a stanovení kroků vedoucích k řešení situace.	☐	☐

Kolo spolupráce

pdf dokument ↘

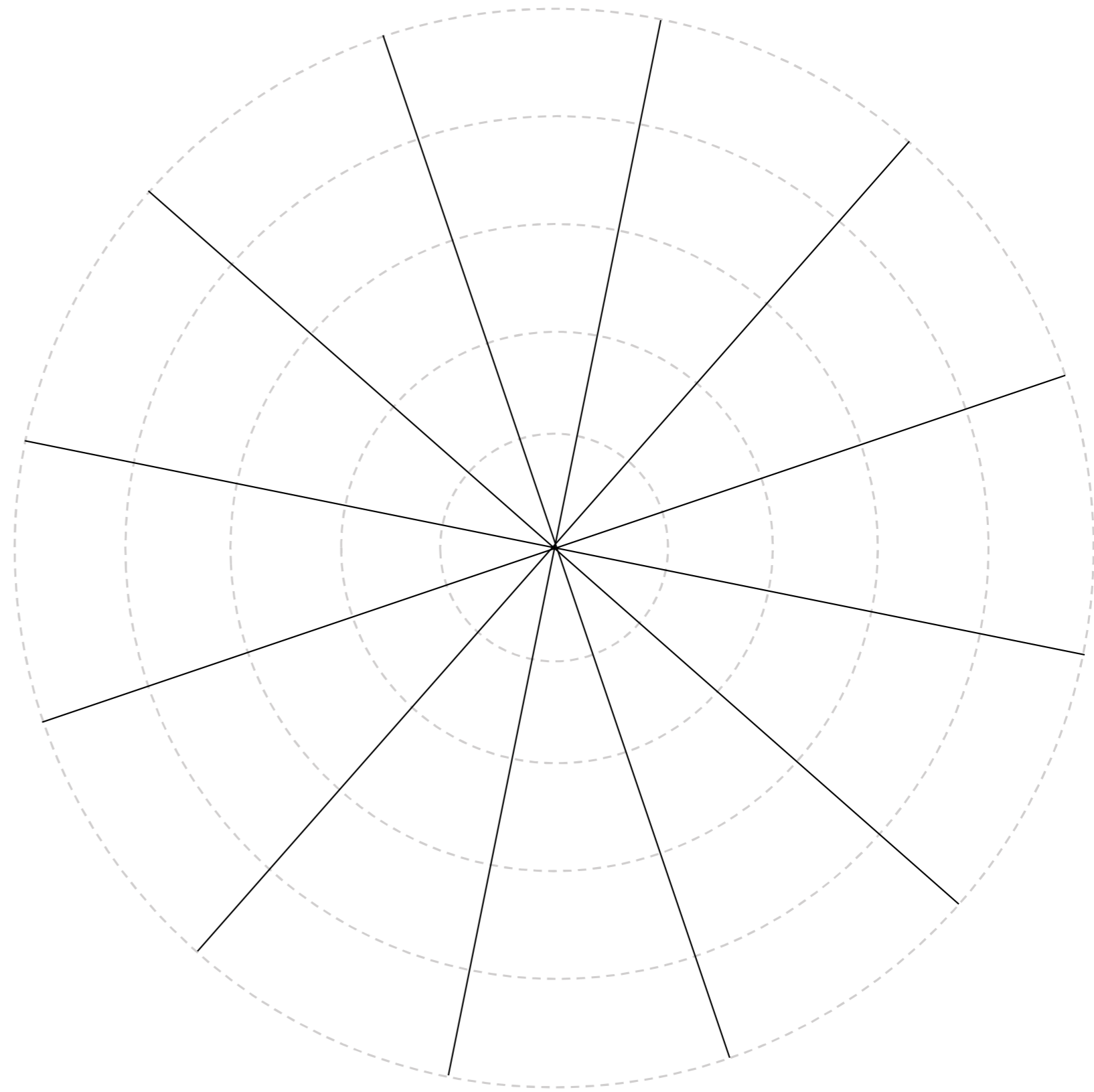
Kolo života – oblasti

[pdf dokument ↘](#)

Kolo života – prázdné

pdf dokument ↘

Vydala Česká asociace streetwork, z.s.

Na metodice se podílel realizační tým projektu:

Tereza Kvapil Baudišová, Aneta Sluková, Martina Zimmermannová,
Jiří Horák a Radek Skřivan.

Odborné garantky projektu: Martina Zikmundová, Barbora Pšenícová

dostupné on-line:

→ www.streetwork.cz

česká asociace **streetwork.cz**

25 let na ulici

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Tato metodika vznikla z projektu iKAP II – Inovace ve vzdělávání, reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0021106, který byl spolufinancován Evropskou unií. Tento dokument je licencován pod licencí Creative Commons 4.0., BY-SA (Uveďte původ – Zachovejte licenci) Autorem je kolektiv autorů České asociace streetwork, z. s. Licenční podmínky jsou uvedeny [zde](#).